

IBV PIVOVAR

ZÁMER

podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

NAVRHOVATEĽ

PEBYCO

PEBYCO, s.r.o.

Záborského 2

036 01 Martin

ZHOTOVITEĽ

ENVICONSULT

ENVICONSULT, spol. s r.o.

Obežná 7

010 08 Žilina

Január 2022

OBSAH

	POUŽITÉ SKRATKY	1
I	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	2
1	NÁZOV	2
2	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	2
3	SÍDLO	2
4	OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA NAVRHOVATEĽA	2
5	KONTAKTNÁ OSOBA	2
II	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE	
1	NÁZOV	3
2	ÚČEL	3
3	UŽÍVATEĽ	3
4	CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	3
5	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	3
6	PREHĽADNÁ SITUÁCIA	4
7	TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA VÝSTAVBY	5
8	OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	5
9	ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	10
10	CELKOVÉ NÁKLADY	10
11	DOTKNUTÁ OBEC	10
12	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	10
13	DOTKNUTÉ ORGÁNY	10
14	POVOĽUJÚCI ORGÁN	10
15	REZORTNÝ ORGÁN	10
16	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	11
17	VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	11
III	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	
1	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA, VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	13
1.1	GEOMORFOLOGICKÉ POMERY	13
1.2	HORNINOVÉ PROSTREDIE	13
1.3	KLIMATICKÉ POMERY	15
1.4	VODA	17
1.5	PÔDA	19
1.6	BIOTA	19
1.7	CHRÁNENÉ ÚZEMIA	21
2	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA KRAJINY, SCENÉRIA	22

2.1	ŠTRUKTÚRA KRAJINY A VYUŽITIE ÚZEMIA	22
2.2	PRVKY SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY	22
3	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	23
3.1	OBYVATEĽSTVO	23
3.2	SÍDLA	26
3.3	PRIEMYSEL	27
3.4	POĽNOHOSPODÁRSTVO A LESNÉ HOSPODÁRSTVO	27
3.5	SLUŽBY	27
3.6	INFRAŠTRUKTÚRA	28
3.7	REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	29
3.8	KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	30
3.9	ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY ÚZEMIA, PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY	30
4	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	30
4.1	OVZDUŠIE	30
4.2	HLUK	33
4.3	HORNINOVÉ PROSTREDIE	33
4.4	POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY	33
4.5	PÔDY	35
4.6	SKLÁDKY	35
4.7	RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO	35
4.8	ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA A CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A PRE ČLOVEKA	36
4.9	SYNTÉZA HODNOTENIA SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV POSUDZOVANEJ LOKALITY	37
IV	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTI NA ŽP VRÁTANE ZDRAVIA A MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	
1	POŽIADAVKY NA VSTUPY	38
1.1	PÔDA	38
1.2	NÁROKY NA ZASTAVANÉ ÚZEMIE	38
1.3	VODA	38
1.4	OSTATNÉ SUROVINOVÉ A ENERGETICKÉ ZDROJE	39
1.5	DOPRAVNÁ A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA	40
1.6	NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY	41
2	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	41
2.1	ZDROJE ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA	41
2.2	ODPADOVÉ VODY	42
2.3	ODPADY	43
2.4	HLUK A VIBRÁCIE	44

2.5	ZDROJ ŽIARENIA, TEPLA A ZÁPACHU	45
2.6	INÉ OČAKÁVANÉ VPLYVY, VYVOLANÉ INVESTÍCIE	45
3	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	45
3.1	POSÚDENIE VPLYVOV NA OBYVATEĽSTVO	45
3.2	PRÍRODNÉ PROSTREDIE	47
3.3	VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX	51
4	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	52
5	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA	52
6	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSO BENIA	52
7	PREDPOKLADANÝ VPLYV PRESAHUJÚCI ŠTÁTNE HRANICE	55
8	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ	55
9	RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU ČINNOSTI	55
10	ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA	55
11	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA, AK BY SA ČINNOSŤ NEREALIZOVALA (NULOVÝ VARIANT)	58
12	POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTAMI	58
13	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	59
V	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	60
VI	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	62
VII	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	65
VIII	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	67
IX	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	67

POUŽITÉ SKRATKY

EIA	Environmental Impact Assessment (posudzovanie vplyvov na životné prostredie)
IBV	Individuálna bytová výstavba
HBV	Hromadná bytová výstavba
LVS	Liptovská vodárenská spoločnosť
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
OcÚ	Obecný úrad
OÚ - OSZP	Okresný úrad – odbor starostlivosti o životné prostredie
PP	Poľnohospodárska pôda
ÚPN	Územný plán
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
ŽP	Životné prostredie

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

1 NÁZOV

IBV Pivovar

2 ÚČEL

Predmetom predkladaného zámeru je umiestnenie individuálnej bytovej výstavby (IBV) a hromadnej bytovej výstavby (HBV) v katastrálnom území mesta Martin v areály bývalého pivovaru. (obr. 1). Zámer vychádza z územného plánu mesta Martin, v záujmovom území navrhovateľ plánuje situovať 9 bytových domov, 5 tzv. villa domov a 21 rodinných domov.

Súčasťou výstavby je aj vybudovanie príslušnej infraštruktúry; komunikácie, parkoviská, vodovod, splašková kanalizácia, elektrická energia, zemný plyn a slaboprúdové rozvody.

3 UŽÍVATEĽ

Užívateľom stavby budú vlastníci a nájomcovia bytových jednotiek.

4 CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Jedná sa o novú výstavbu individuálnej a hromadnej bytovej výstavby v areály bývalého pivovaru. Obytný súbor je súčasťou revitalizácie predmetnej lokality, nakoľko väčšina areálu je v súčasnosti nevyužívaná a postupne chátra. Na strane druhej, vznikne priestor pre výstavbu obytných možností v atraktívnej časti mesta Martin v blízkosti jeho centra.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je činnosť zaradená do kapitoly 9 – Infraštruktúra, položka 16: Projekty rozvoja obcí, časť

a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách – v zastavanom území od 10000 m² podlahovej plochy

b) statickej dopravy – od 100 do 500 stojísk

do časti B (zistovacie konanie).

Investor požiadal príslušný orgán OÚ Odbor starostlivosti o ŽP v Martine listom zo dňa 06.12.2021 v zmysle zákona 24/2006 Z.z. o upustenie od požiadavky variantného riešenia stavby. OÚ v Martine rozhodnutím č. OU-MT-OSZP-2022/002339-No zo dňa 13.1. 2022 súhlasil s upustením od variantného riešenia posudzovanej činnosti (príloha1).

5 UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj: Žilinský

Okres: Martin

Obec: Martin

Kataster: Martin

Parcely: parc. č. KN-C 3671/1 – 3671/90, 3618/2, 3618/33 - 3618/36, 3669/19, 3669/24, 3669/26, 3641/5, 3641/6, 3641/9, 3649/3, 3649/4, 3647/1, 3647/2, 3660/1, 3660/3 k.ú. Martin.

Stavebný objekt horúcovodu na parc. č. KN-C 3660/3, 3655/3, 3655/5, 3655/61 – 3655/65, 3665/1, 4256/3, 3555/2, 3555/4, 3555/5, 3555/13 k.ú. Martin.

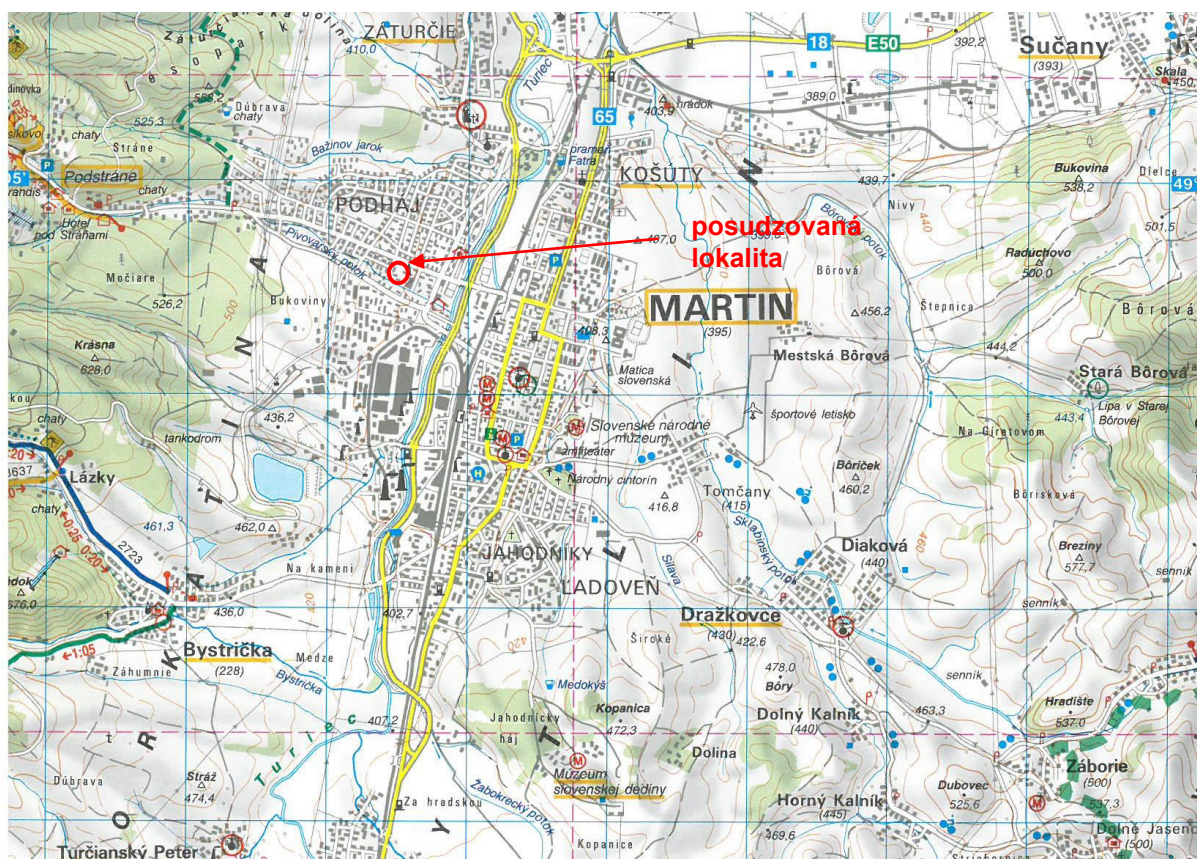
Stavebný objekt NN rozvody na parc. č. KN-C 3661/1, 3661/6, 3661/15, 3661/85, 3661/87 k.ú. Martin.

Navrhovanou činnosťou budú dotknuté aj parc. č. KN-C 4256/2, 3640/3, 3729/148, 4373/8, 3669/21, 4263/4, KNE 4373/3 k.ú. Martin.

Riešené územie sa nachádza v západnej časti mesta Martin v miestnej časti Stráne. jedná sa o lokalitu bývalého pivovaru, ktorý je vymedzený ulicami – zo severu Hollého ul., z východu Gorkého ul., z juhu Pivovarským potokom a ul. Hrdinov SNP a zo západu Pivovarskou ulicou. Samotnú lokalitu v súčasnosti tvoria opustené objekty pivovaru, ktoré sú určené na demoláciu. Bezprostredné okolie tvoria objekty hromadnej aj individuálnej bytovej výstavby, z južnej strany je to areál kasární.

6 PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Obr. 1 Prehľadná situácia v M 1:50 000

Zdroj: Turistický atlas Slovenska, VKÚ Harmanec, 2006

Obr.2 Lokalita výstavby v k.ú Martin

Zdroj: google.earth

7 TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Predpokladaný termín zahájenia výstavby: 4/2023

Predpokladaný termín ukončenia výstavby: 4/2030

8 OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Riešené územie je súčasťou katastrálneho územia Martin. Nachádza sa v zastavanom území mesta, v jeho západnej časti, v blízkosti centra. Územie je súčasťou areálu bývalého pivovaru v mestskej časti Podháj - Stráne. Riešená lokalita sa nachádza v urbanistickom okrsku č. 11, plochy HIA, HA1, IA1 a malá časť v okrsku č.9, plocha IA3. Predmetné územie tvoria pozemky v súkromnom vlastníctve. Pri návrhu sa vychádzalo z koncepcie zástavby v okolitom, dotykovom území, vzhľadom na to, že predmetné územie funkčne aj prevádzkovo nadväzuje na existujúcu obytnú zástavbu v mestskej časti Podháj - Stráne.

Vzhľadom na fakt, že lokalita sa nachádza v blízkosti centra mesta Martin a má dobré napojenie na dopravnú a technickú infraštruktúru, je predpoklad kreovania novej lukratívnej rezidenčnej štvrte.

Základné kapacitné údaje:

Celková plocha lokality:	50 079 m ²
Plochy verejnej zelene:	8 857 m ²
Navrhovaný počet bytov:	299
z toho:	
v HBV	248
vo víla-domoch	30
v IBV	21
Navrhovaný počet obyvateľov:	873

Počet parkovacích miest:	493
Z toho:	
povrchové stáňa	146
podzemné stáňa	347
Podlahová plocha:	
Bytové domy:	20 900 m ²
Viladomy:	3 050 m ²
Rodinné domy:	2 500 m ²
Zastavaná plocha objektmi:	
Bytové domy:	3 960 m ²
Viladomy:	3 021 m ²
Rodinné domy:	3 150 m ²

Urbanistické riešenie

V priestoroch novej obytnej zóny sa počíta s kompletnou asanáciou pôvodných objektov bývalého Martinského pivovaru. Podľa ÚPN SÚ Martin je lokalita určená na bývanie v bytových a rodinných domoch, s prípustnou funkciou základnej občianskej vybavenosti a služieb. V tomto zmysle je v návrhu koncipovaná skladba jednotlivých objektov. V juhovýchodnej časti je podľa regulatívov sústredených osem 7-podlažných bytových domov a jeden 4-podlažný BD. Bytový komplex je navrhnutý s maximálnym dôrazom na pohodlie a bezpečnosť chodca, ktorý má v rámci areálu zabezpečený nekonfliktný pohyb po peších priestranstvách lemovaných zelenými terasami vnútroblokov, kopírujúcimi tvar podzemných garáží rešpektujúc svažitosť terénu. Celkovo návrh počíta s dvomi dopravnými vjazdmi do územia a to z ulíc Hrdinov SNP a Pivovarskej. Z ulice Hollého sa počíta vstup len pre peších a cyklistov, poprípade pohotovostný vjazd pre sanitky a požiarnu techniku. Automobilová doprava je vylúčená len do hlavných komunikačných osí celej zóny a vjazdov do garáží pod úroveň terénu. V bytových domoch je celkovo navrhnutých 268 bytov v rôznych pôdorysných skladbách od jedno-izbových až po štvor-izbové, ktoré možno alternatívne vo vyšších podlažiach spájať do veľkometrážnych apartmánov alebo mezonetov. K bytom na prízemí sú umiestnené predzáhradky ako forma súkromnej zelene orientovanej smerom do vnútroblokov. Tieto sú z veľkej časti formované do polohy vyhradenej zelene so zastúpením priestorov pre odpočinkové a kludové plochy a priestory záujmovej činnosti (ihriská, športové plochy). Parkovanie v príslušných kapacitách je situované v rámci podzemnej garáže. Celý komplex bytových domov je navrhnutý tak, aby bola možná realizácia v troch celkoch po jednotlivých etapách. Každý celok ma samostatnú dilatáciu oddelenú podzemnú garáž s vlastným vjazdom. Prvá etapa – 106 bytov, 155 parkovacích miest v podzemnej garáži, druhá etapa – 78 bytov, 104 parkovacích miest v podzemnej garáži a tretia etapa – 64 bytov, 88 parkovacích miest v podzemnej garáži. Okrem toho je povrchovo navrhnutých ďalších 32 parkovacích miest.

Postupne na severozápad výška zástavby klesá so zmenou typológie bývania cez viladomy až po rodinné domy smerom k Pivovarskej ulici. Zástavba sa akoby atomizuje na menšie formy, ktoré zároveň menia svoju funkciu – kategóriu a formu bývania. Tento koncept vychádza z existujúcej morfológie urbanistického kontextu, kde sa zástavba hromadnej formy bývania smerom od ulice Gorkého, cez ulicou Mládeže a Hollého, transformuje na bývanie v rodinných domoch. Hromadná bytová výstavba (bytové domy) prechádza smerom na západ do špecifickej kategórie tzv. viladomov. Tieto tvoria uličnú fasádu hlavnej dopravnej tepny celej zóny po západnej strane. Celkovo je tu navrhnutých 5 štvorpodlažných viladomov, v každom z nich 6 bytových jednotiek. Objekty majú parkovanie riešené na vlastnom pozemku.

V severozápadnej časti územia sa urbanistický raster následne rozdrobí do individuálnej bytovej výstavby v podobe samostatne stojacich rodinných domov. V troch radoch za sebou smerom k Pivovarskej ulici je tu navrhnutých 21 pozemkov pre ich výstavbu. Regulácia presne vymedzuje maximálnu mieru zastavania parcely, koeficient zastavanosti, stavebné čiary.

Štruktúra bývania

Rodinné domy - V prípade individuálnych foriem bývania ide o samostatne stojace rodinné domy. Navrhnutých je celkovo 21 pozemkov určených pre bývanie v rodinných domoch, v rámci ktorých bude riešené odstavovanie a parkovanie vozidiel. Sú rozdelené do 3 menších lokalít – pri Pivovarskej ulici 9 a 4 RD a vedľa viladomov 8 RD.

Viladomy - tvoria formy hromadného bývania, ktoré sú umiestnené v centrálnej časti riešeného územia, s hlavným dopravným prístupom z ulice Hrdinov SNP. Navrhovaných je celkom 5 objektov každý so 6 bytovými jednotkami, t.j. celkom s 20-timi bytmi. Každý viladom má vymedzený vlastný pozemok, v rámci ktorého je riešený potrebný počet parkovacích miest pre všetky bytové jednotky. Parkovanie je v prípade viladomov riešené povrchovo. Objekty sú 4 – podlažné, pričom 4. NP je riešené ako ustúpené.

Bytové domy - Hromadná forma bývania je navrhnutá v rámci bytových domov v juhovýchodnej časti územia. Celkovo je tu umiestnených 9 objektov (8 so siedmimi nadzemnými podlažiami a 1 so štyrmi nadzemnými podlažiami), ktoré sú rozdelené do 3 menších celkov. V bytových domoch je celkovo navrhnutých 248 bytov. Parkovanie pre všetky bytové domy je riešené v podzemných garážach.

Návrh verejnej zelene

Zámerom návrhu je vytvoriť urbanisticky a architektonicky svojbytný celok s výrazným zastúpením zelene rôznych kategórií, pri dosiahnutí maximálnej pohody bývania, v zmysle súčasných európskych štandardov a potrieb pre nových obyvateľov štvrte i celej mestskej časti. Kvalita výrazu a užívateľský komfort, aj v rámci verejných a poloverejných priestorov, bude mať určite ambíciu presiahnuť hranicu regiónu. Poloha územia v kontexte mesta Martin i historický odkaz, s prihliadnutím na pôvodnú pivovarnícku funkciu, tomu dáva veľa predpokladov.

V celej zóne možno diferencovať zeleň do niekoľkých kategórií:

- súkromná zeleň – je zastúpená zeleňou rodinných domov, viladomov a takisto sem patria predzáhradky navrhnuté k bytom v 1. nadzemnom podlaží bytových domov.
- vyhradená zeleň – je zeleň, ktorej užívanie je obmedzené časovo alebo druhom návštevníkov. Ide o zeleň pri objektoch bytových domov. Navrhovaná zeleň, spolu s jestvujúcou, bude plniť funkciu rekreácie, regenerácie, bioklimatickú, hygienickú a v neposlednom rade vodozádržnú funkciu.
- verejná zeleň – tvoria ju všetky verejne prístupné vegetačné zložky, ide o sídelnú zeleň, čiže verejne prístupné plochy zelene určené na krátkodobú rekreáciu obyvateľov územia. Ďalej sem patrí izolačná zeleň a takisto stromové aleje lemujuce hlavné komunikačné osi..
- sprievodná zeleň vodného toku – ide o brehovú porasty, ktoré vymedzujú interakčný prvok, resp. biokoridor Pivovarského potoka.

Hlavné vnútro-areálové komunikačné osi budú lemované alejami stromov. Významným kompozičným prvkom celej lokality, ako i užšieho okolia, je Pivovarský potok, ktorý je do konceptu riešenia aktívne začlenený vytvorením relaxačnej zóny, s umiestnením outdoorových ihrísk a chodníka v zeleni, smerom ku Gorkého ulici, pri zachovaní maximálneho stupňa ochrany biokoridoru. Pri vstupe do územia z ulice Hollého navrhujeme kultiváciu priestoru, pri existujúcom obchode, formou vytvorenia vegetačnej plochy, doplnenej mestským mobiliárom a urbanizovanou výsadbou.

Dopravné vzťahy

Riešené územie je sprístupnené 2 dopravnými vjazdami: pre automobilovú dopravu - z Pivovarskej ulice, z ulice Hrdinov SNP. Z ulice Hollého kde sa počíta so vstupom len pre peších a cyklistov.

Dopravnú kostru územia tvorí zokruhovaná sieť vnútorných obojsmerných obslužných komunikácií, ktorá rešpektuje navrhovanú urbanistickú štruktúru zástavby a umožňuje tak čo najefektívnejšie využitie územia. Hlavnú komunikačnú os územia tvorí cesta medzi viladomami a zástavbou bytových domov, z ktorej sú navrhnuté aj vjazdy do podzemných garáží pod bytovými domami. Vnútrobloky

bytových domov sú navrhnuté s maximálnym dôrazom na pohodlie a bezpečnosť chodca, s možným vjazdom pohotovostnej dopravy, resp. záchrannej a hasičskej techniky.

Sprístupnenie územia prostredníctvom mestskej hromadnej dopravy umožňujú autobusové linky vedené po ulici Hollého a Mládeže. Novonavrhovaná zástavba je obslužená prostredníctvom MHD jednou existujúcou autobusovou zastávkou, situovanou na ulici Hollého, s pešou dostupnosťou do 450 m.

Riešené územie má dobrú polohu aj na využívanie cyklistickej dopravy. Cyklisti budú využívať navrhované vnútroareálové komunikácie, s napojením na systém cyklotrás mesta Martin cez ulice Hollého, Mládeže a Hrdinov SNP. Hlavná cyklodopravná trasa je umiestnená v telese komunikácie DA13, vedúcej severojužným smerom.

Statická doprava

Statická doprava je riešená jednotlivo pre každú funkciu - bývanie: rodinné domy, viladomy a bytové domy.

Rodinné domy - Parkovacie a odstavné plochy sú navrhnuté pre každý rodinný dom na vlastnom pozemku, v súlade s STN 73 61 10, v počte 42 parkovacích miest.

Viladomy - Parkovacie a odstavné plochy sú navrhnuté pre každý viladom v požadovanej kapacite na vlastnom pozemku, v súlade s STN 73 61 10, vrátane miest pre invalidov, v počte 70 parkovacích miest na teréne.

Bytové domy - Parkovanie pre bytové domy je situované v príslušných kapacitách v rámci podzemnej garáže, ktoré sú sprístupnené 3 vjazdmi z hlavnej obslužnej komunikácie, vedúcej medzi navrhovanou zástavbou bytovými domami a viladomami.

Celý komplex bytových domov je navrhnutý tak, aby bola možná realizácia v troch celkoch po jednotlivých etapách. Každý celok má samostatnú dilatáciu oddelenú podzemnú garáž s vlastným vjazdom. Prvá etapa: bytové domy 1, 2, 3, 4 – 106 bytov, 167 parkovacích miest, z toho: 155 v podzemnej garáži a 12 na teréne, druhá etapa: bytové domy 5, 6, 7 – 78 bytov, 114 parkovacích miest: z toho 104 v podzemnej garáži, 10 na teréne, tretia etapa: bytové domy 8, 9 – 64 bytov, 100 parkovacích miest: z toho 88 v podzemnej garáži a 12 na povrchu.

V celom riešenom obytnom území (RD, VD, BD) je spolu navrhnutých 495 parkovacích a odstavných miest.

Napojenie na inžinierske siete

V území sa nachádzajú všetky siete technickej infraštruktúry, ktoré budú vo väčšej miere buď demontované alebo preložené.

Zásobovanie pitnou vodou

Rozvod pitnej vody zabezpečuje v regióne Martinskej aglomerácie verejný vodovod (Martinský skupinový vodovod) v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Martin prostredníctvom vodojemu Jahodníky s objemom 6.000 m³ s hlavným zásobným radom DN 700 do Martina a DN 300 do Priekopy, Vrútok a Sučian.

Areálový vodovod, ktorý bol využívaný v rámci pôvodnej výroby, nebude využívaný a v celom rozsahu bude demontovaný.

V okolí navrhovanej zástavby, konkrétne na ulici Pivovarská a Hollého, sa v komunikáciách nachádza vodovodná sieť s dimenziou DN 100 LT, z ktorého bude riešená lokalita napojená novým rozvodom pitnej vody z HDPE rúr dimenzie DN 110.

Odkanalizovanie areálu

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd v regióne Martinskej aglomerácie zabezpečuje Skupinová kanalizácia Martin v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. Martin prostredníctvom kanalizačných zberačov, ktoré vyúsťujú do mechanicko-biologickej ČOV Vrútky.

Areálová kanalizácia, ktorá bola využívaná v rámci pôvodnej výroby, nebude využívaná a bude v celom rozsahu demontovaná.

Splašková kanalizácia - V bezprostrednej blízkosti riešeného územia sa v komunikáciách nachádza splašková kanalizácia - konkrétne v uliciach Mládeže a Hollého dimenzie DN 400 a v ulici Pivovarská je trasovaná kanalizácia dimenzie DN 300, z ktorých bude riešená lokalita napojená.

Dažďová kanalizácia - Dažďové vody z komunikácií, spevnených plôch a striech je potrebné v čo najväčšej miere zadržať v území a zachovať tak retenčnú schopnosť územia, vzhľadom na klimatické zmeny a v súlade s prijatou štátnou "Stratégiou adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy", r.2014 a 2018.

V území je potrebné túto vodu akumulovať (napr. dažďové záhrady, zberné nádrže, ap.) a využívať následne na závlahu pozemkov. Dažďovú vodu je možné kontrolovane vypúšťať, po odznení prívalovej zrážky a po jej prečistení, do recipientu, ktorým je Pivovarský potok.

Dažďové vody zo striech rodinných domov a viladomov budú odvedené lokálne, napr. do zberných nádrží, kde zachytené dažďové vody budú využívané na zavlažovanie. V prípade nepriaznivých poveternostných podmienok budú cez prepadové potrubie odvedené do vsakovacích studní a blokov.

V území bytových domov budú v rámci vegetačných plôch riešené dažďové záhrady v ďalšom stupni PD.

Dažďové vody z parkovacích plôch budú pred zaústením do retencie, resp. do recipientu prečistené v ORL.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou, v ktorom sa v minulosti nachádzal areál pivovaru, bolo z trafostanice, ktorá bola jeho súčasťou. Je vintegrovaná do sústavy objektov výroby a administratívy. Po asanovaní budov bude trafostanica zrušená vrátane VN prípojky. Pre potrebu novej výstavby bude vybudovaná nová kiosková trafostanica situovaná na kraji riešenej zástavby.

Areálom na juhovýchodnej strane prechádza existujúci NN rozvod, ktorým sú napojené existujúce bytové domy. Z tohto dôvodu bude potrebná jeho preloženie.

Zásobovanie plynom

V blízkosti riešeného územia sa nachádza - rozvod STL , situovaný v ulici Pivovarská a rozvod NTL nachádzajúci sa v ulici Mládeže.

Vzhľadom na to, že v riešenom území sú navrhované nové energetické trasy a STL rozvody, navrhujeme dvojcestné zásobovanie energiami. Zemný plyn bude využívaný pre 21 RD. Pre viladomy a bytové domy sa predbežne s plynovou prípojkou neuvažuje.

Vykurovanie

Z koncepcie zásobovania teplom v meste Martin vyplýva v čo najväčšej miere využívať centrálny zdroj tepla (CZT). Rozvody horúcovodu prechádzajú v južnej časti riešeným územím, kde bude potrebná preložka. V riešenom území sa uvažuje jednak s použitím CZT, ako aj s využitím iných zdrojov výroby tepla - plyn, tepelné čerpadlá, apod.

Bytové domy - Ako zdroj tepla sa uvažuje výmenníková stanica, ktorá bude napájaná od centrálného dodávateľa (CZT). Každý bytový dom bude teda mať samostatný zdroj tepla, vlastnú výmenníkovú stanicu, pre vykurovanie a ohrev TUV, umiestnenú v priestoroch podzemných garáží.

Viladomy - Ako zdroj tepla sa v projekte uvažuje výmenníková stanica, ktorá bude napájaná od centrálného dodávateľa (centrálne zásobovanie teplom – CZT). Každý dom bude teda mať samostatný zdroj tepla, vlastnú výmenníkovú stanicu, pre vykurovanie a ohrev TUV, príp. tepelné čerpadlo.

Rodinné domy - Ako zdroj tepla sa v projekte uvažuje plynový kondenzačný kotol Viessmann Vitodens 222-W, s celkovým vykurovacím výkonom 13,0 kW. Každý dom bude teda mať samostatný zdroj tepla pre vykurovanie a ohrev TUV, s vykurovacím médiom plyn, resp. alternatívnym zdrojom - tepelné čerpadlo.

9 ZDÔVODNENIE POTREBY ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Na území mesta Martin je v súčasnosti nedostatok vhodných voľných plôch pre výstavbu individuálnej bytovej výstavby ako aj hromadnej bytovej výstavby. Vzhľadom na polohu a dopravnú dostupnosť a prístup k inžinierskym sieťam a vo väzbe na centrum mesta Martin, môže predmetná lokalita revitalizáciou pôvodného výrobného zabezpečiť dostupné bývanie pre obyvateľov v meste. predmetná lokalita je niekoľko rokov bez využitia a objekty postupne chátrajú, čo priťahuje pozornosť asociálov a vandalov, ktorí postupne devastujú areál. Charakter navrhovanej činnosti – individuálne a hromadné bývanie nie je takým, aby vo zvýšenej miere produkoval emisie alebo iné látky ohrozujúce okolité životné prostredie.

10 CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové náklady na výstavbu predstavujú cca 36 mil. €

11 DOTKNUTÁ OBEC

Martin

12 DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Žilinský samosprávny kraj

13 DOTKNUTÉ ORGÁNY

Okresný úrad Martin - odbor starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Martin - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresný úrad Martin – pozemkový a lesný odbor
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Martin
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Martin
Okresný úrad Martin - odbor krízového riadenia

14 POVOĽUJÚCI ORGÁN

Mesto Martin
Okresný úrad Martin - odbor starostlivosti o životné prostredie

15 REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo dopravy a výstavby republiky SR

16 DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Na výstavbu novej individuálnej a hromadnej bytovej zástavby bude potrebné:

- územné povolenie v zmysle zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení jeho noviel,
- následne stavebné povolenie v zmysle zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení jeho noviel
- stavebné povolenie v zmysle zákona 364/2004 Z.z. o vodách

17 VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Posudzovaná činnosť vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť od najbližšej hranice Poľska (35 km) nebude mať vplyv na životné prostredia presahujúci štátne hranice.

Foto 1 Zastavané plochy s areálovou zeleňou a náletovými drevinami

Foto 2 Severná časť areálu s kontaktnou zónou zástavby na ul. Hollého

Foto 3 Centrálna časť areálu bývalého pivovaru

Foto 4 Južná časť lokality v kontakte s brehovým porastom Pivovarského p.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Záujmové územie, t.j. priamo riešené územie navrhovanej činnosti sa nachádza pozdĺž zástavby rodinných domov na ulici Hollého, cestnej komunikácie na ulici Pivovarská, Pivovarského potoka, plôch občianskej vybavenosti na ulici Gorkého a bytových domov na nároží ulíc Gorkého a Mládeže. Širšie územie navrhovanej činnosti je vymedzené pozemnými komunikáciami ulíc Hollého, Halašova, Hrdinov SNP, Gorkého a Mládeže. Niektoré informácie týkajúce sa zložiek životného prostredia zohľadňujú širšie vzťahy ohraničené katastrom mesta Martin.

1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA, VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

1.1 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Podľa regionálneho geomorfologického členenia patrí riešené územie do Alpsko – himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty a Fatransko – tatranskej oblasti. Záujmové územie zaraďujeme do geomorfologického celku Turčianska kotlina a oddielu Turčianske nivy a oddielu Valčianska pahorkatina.

V Turčianskej nive prevláda rovinatý typ reliéfu, smere k Lúčanskej Malej Fatre sa reliéf vlní. Vo Valčianskej pahorkatine prevláda stredne členitý pahorkatinový typ reliéfu. Územie bolo vytvorené eróznou-akumulačnou činnosťou Turca v kvartéri a holocéne, nánosmi štrkových, piesčitých a kalových sedimentov. Nadmorská výška danej oblasti je 401 m n. m.

1.2 HORNINOVÉ PROSTREDIE

1.2.1 Geologická stavba

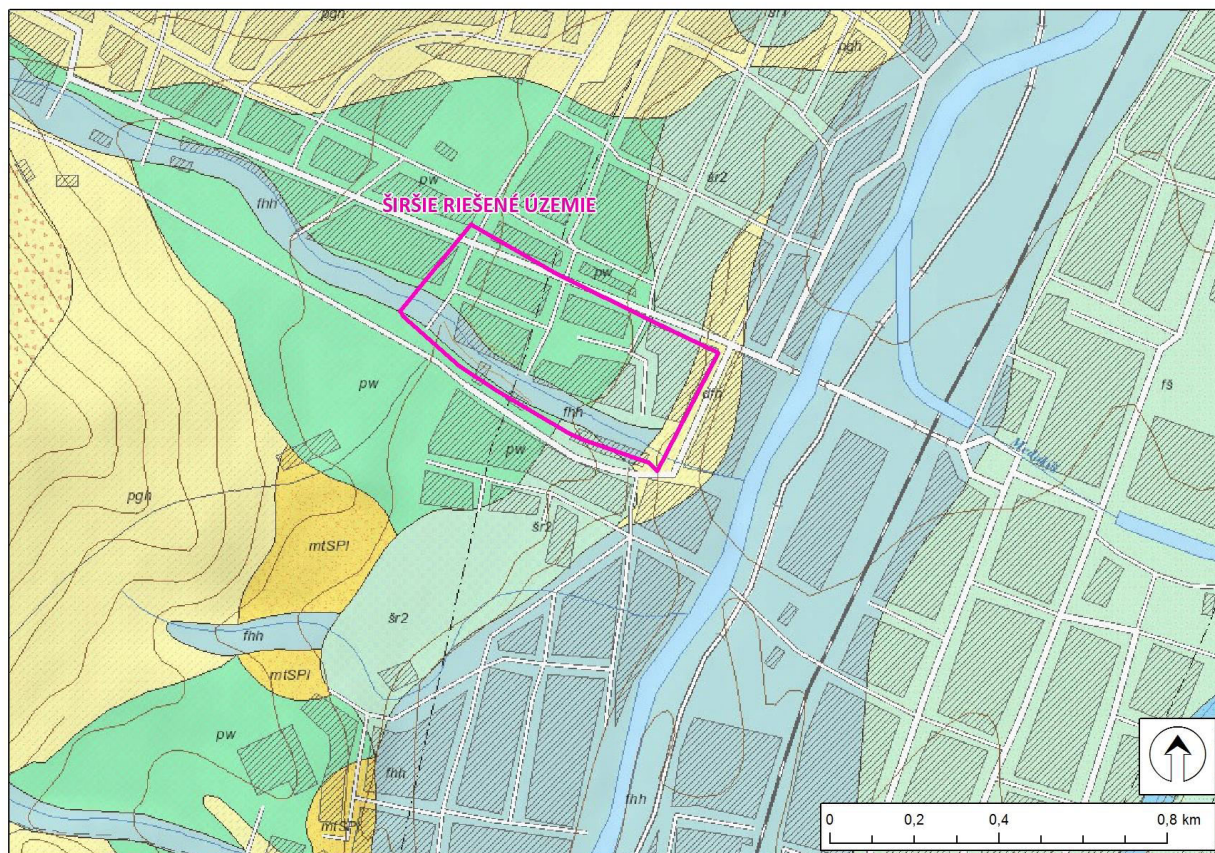
Na geologickej stavbe skúmaného územia sa podieľajú kvartérne a neogénne sedimenty.

Kvartér

Kvartér tvoria deluviálne sedimenty v celku s rôznymi typmi sedimentov ako hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny. Kvartér tvorí povrchovú vrstvu a v záujmovej lokalite je reprezentovaný prevažne prolúviálnymi siltovými štrkami a fluviálnymi piesčitými štrkami. Nad nimi sa nachádza vrstva deluviálno-fluviálnych sedimentov – siltov a piesčitých siltov a zastúpené sú aj antropogénne sedimenty – navážky.

Neogén

Neogén tvoria horniny ako ílovce, prachovce, piesky, pieskovce, evapority, zlepenice, riasové vápence, uhoľné sloje, kyslé tufy a andezitové epiklastiká. Neogénne horniny sú zastúpené v podloží kvartérnych sedimentov. Vystupujú ako súčasť turčianskej formácie, konkrétne martinské súvrstvie. Litologická náplň je charakterizovaná ako svetlosivá a tmavosivá vápnité íly s občasnými polohami sladkovodných vápencov, lignitov a prevažne karbonatických štrkov.

Obr. 3 Geologické pomery

Zdroj: www.geology.sk

- fhf fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov
- pw proluviálne sedimenty: hlinité a piesčité štrky s úlomkami hornín v nízkych náplavových kužeľoch
- dfh deluviálno-fluviálne sedimenty: prevažne ronové hliny, piesčité hliny s úlomkami, jemnozrnné piesky a splachy so spraší
- šr2 fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás

Inžinierskogeologická charakteristika

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí riešené územie do rajónu kvartérnych sedimentov - rajónu údolných riečnych náplavov.

Rajón údolných riečnych náplavov vytvárajú náplavy súčasných nížinných i horských tokov. Pre náplavy nížinných tokov je charakteristické zastúpenie dvoch faciálnych komplexov: hrubozrnných sedimentov riečneho koryta a jemnozrnných sedimentov údolnej nivy. Sedimenty riečneho koryta vytvárajú spodný, spravidla niekoľko metrov (6 až 10 m) hrubý komplex štrkov a piesčitých štrkov a vo vyšších častiach súvrstvia hlavne pieskov. Faciálny komplex údolnej nivy tvorí povrchovú časť náplavov, zloženú z hlinitých, ílovitých až piesčitých sedimentov, dosahujúcich spravidla hrúbku 3 až 5 m. V tektonicky poklesávajúcich častiach nížin a kotlín majú fluviálne náplavy hrúbku i niekoľko desiatok metrov, pričom v závislosti od režimu tektonických pohybov a klimatických pomerov sa oba faciálne komplexy spravidla niekoľkokrát nad sebou opakujú.

Radónový prieskum

V zmysle Prognózy radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002) patrí riešené územie do zóny nízkeho radónového rizika.

1.2.2 Geodynamické javy

Riešené územie sa nachádza v rajóne stabilných území - územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií. Priamo v riešenom území nie je dokumentovaný výskyt geodynamických javov charakteru svahových pohybov. Územie nie je náchylné na tvorbu krasových javov.

Najbližšia lokalita ohrozená potenciálnym zosuvom (kvartérne zeminy jemnozrnné (súdržné)/neogénne zeminy jemnozrnné (súdržné) je cca 700 m západne (rajón nestabilných území –III. C). Táto potenciálne zosuvná oblasť neohrozuje samotnú lokalitu výstavby.

Seizmicita územia

V zmysle „Mapy seizmických oblastí“ (STN 73 0036) sa lokalita nachádza v pásme, v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 7° stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64.

1.2.3 Ložiská nerastných surovín

V bezprostrednom okolí posudzovanej lokality sa ložiská nerastných surovín nevyskytujú. Najbližšie ložisko nerastných surovín sa nachádza cca 1,3 km od riešeného územia, ktoré nie je v súčasnosti využívané.

1.3 KLIMATICKÉ POMERY

Dotknuté územie patrí podľa klimatického členenia Slovenska do teplej a mierne vlhkej klimatickej oblasti s chladnou zimou s priemernými januárovými teplotami do -3 °C a s počtom letných dní nad 50 (teplota 25°C a viac) – kotlinová klíma.

Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území je 800 - 900 mm. Priemerný úhrn zrážok v januári je 50 - 60 mm, v júli 80 – 100 mm. Priemerné ročné teploty vzduchu sa v riešenom území pohybujú v rozsahu 7 - 8 °C. Priemerná teplota vzduchu v januári je -3 – -4° C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 16 - 18° C.

Veterné pomery

Z hľadiska možnej prašnosti a rozptylových podmienok je dôležitým prvkom smer a rýchlosť vetra. Prevládajúcimi smermi vetra v riešenom území sú severné. Rýchlosť vetra dosahuje v riešenom území 3 m.s⁻¹.

Tab. 1: Priemerná rýchlosť vetra v stanici Martin v m/s

pozorované	Rýchlosť vetra [m.s ⁻¹]													
obdobie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Vegetač obd.(IV-IX)
1997-2008	1.8	2.0	2.0	1.7	1.7	1.5	1.3	1.1	1.2	1.3	1.5	1.6	1.6	1.4

Zdroj: SHMÚ

Tab. 2: Priemerné hodnoty prevládajúcich smerov vetra v stanici Martin v rokoch 1999-2008 v %

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezvetrie
20,54	9,95	5,68	3,7	18,78	7,14	5,42	3,71	25,08

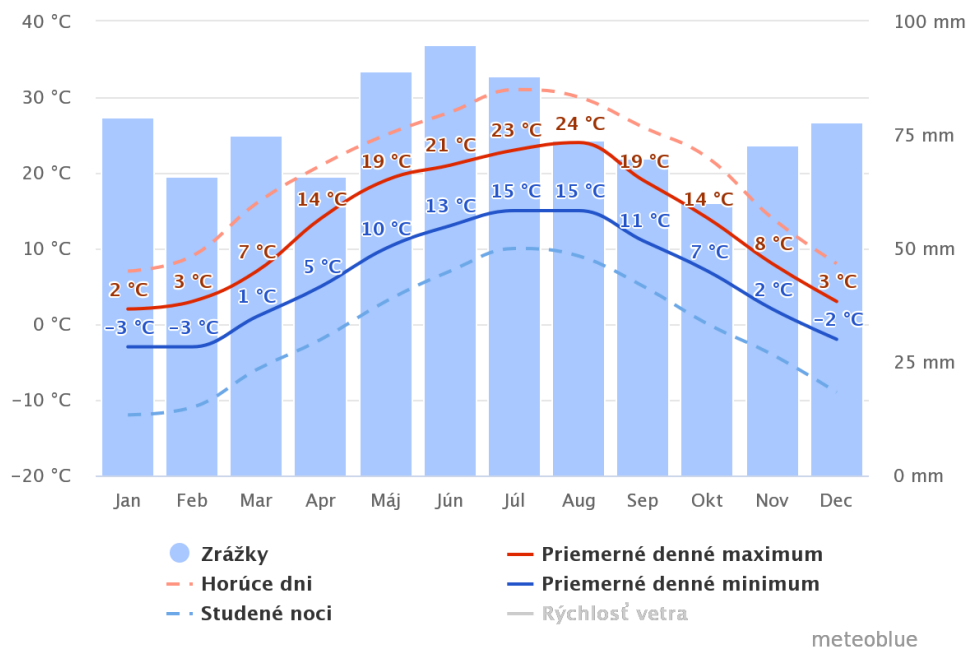
Zdroj: SHMÚ

Údaje o podnebí a meteorologické diagramy (graf č. 1, 2 a 3) mesta Martin za posledných 30 rokov sú dostupné na www.meteoblue.com.

Na grafe č. 1 vidíme priemerné teploty a úhrn zrážok. Priemerné denné maximum zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci. Priemerné denné minimum zobrazuje priemernú

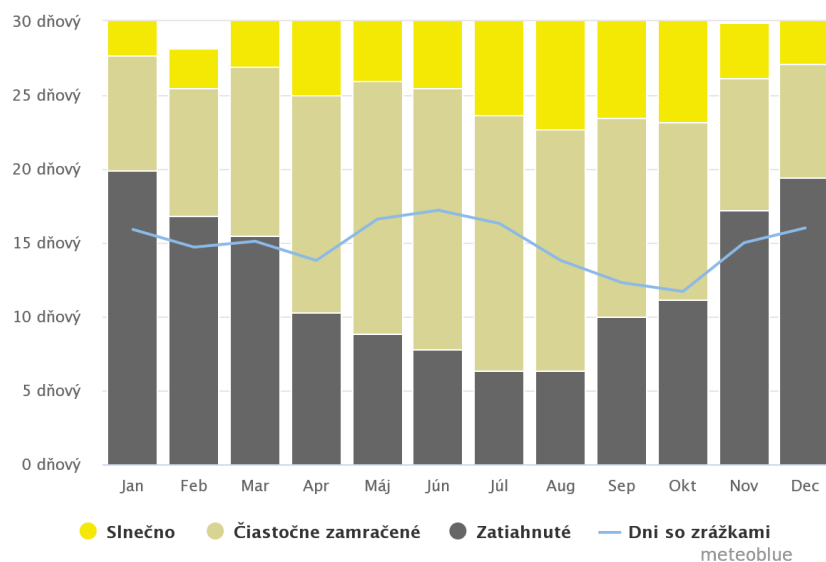
minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenších nocí za posledných 30 rokov. V grafe je zobrazený aj priemerný úhrn zrážok.

Graf 1: Priemerné teploty a úhrn zrážok.

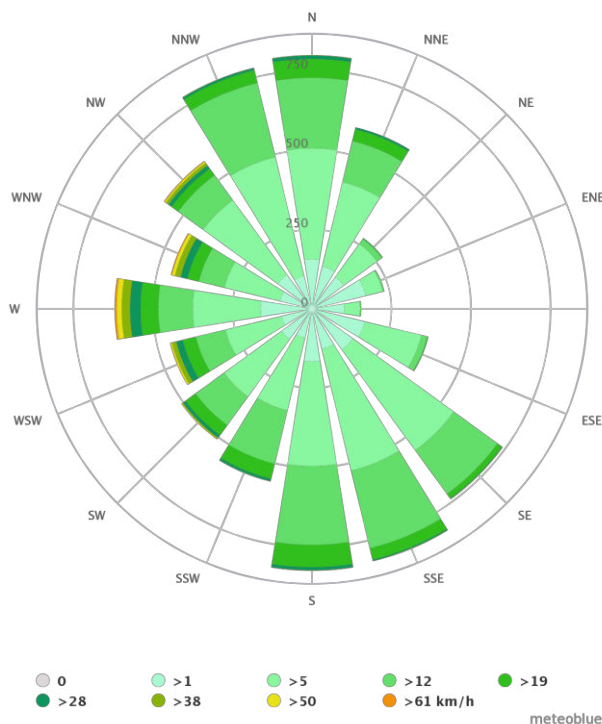
Na grafe č. 2 je zobrazený počet slnečných, polooblačných, zamračených a daždivých dní v mesiaci. Dni s menej než 20% výskytom oblakov sú slnečné, s 20-80% sú polooblačné, s viac ako 80% sú zamračené.

Graf 2: Oblačné, slnečné a daždivé dni

Na grafe č. 3 vidíme veternú ružicu pre mesto Martin, ktorá zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru.

Graf 3: Veterná ružica pre mesto Martin zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE).

1.4 VODA

1.4.1 Povrchové vody

Riešené územie patrí do povodia rieky Turiec, ktorá je vzdialená cca 350 m východne. Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je rieka Turiec vodohospodársky významný tok s číslom hydrologického poradia 4-21-05-109.

Z hľadiska typu režimu odtoku patrí riešené územie a jeho širšie okolie do vrchovinovo – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou v decembri až februári a vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najvyššími prietokmi v marci a najnižšími prietokmi v septembri.

Južným okrajom riešeného územia tečie Pivovarský potok s hydrogeologickým číslom 4-21-05-099-01. Pivovarský potok je ľavostranným prítokom Turca. Pramení v Malej Fatre v nadmorskej výške približne 1380 m n. m. Patrí medzi vodárenské toky a je tokom IV. rádu.

Najbližšia vodomerná stanica sa nachádza na Pivovarskom potoku na rkm 1,9 a v nadmorskej výške 430,86 m n. m.. Priebeh priemerného mesačného prietoku Pivovarského potoka za rok 2018 je znázornený v tab. 3.

Tab. 3 Priemerný mesačný prietok (Qm) na toku Pivovarský potok (stanica Martin) v roku 2018

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Qm*	0,163	0,107	0,109	0,350	0,084	0,069	0,084	0,060	0,069	0,072	0,070	0,108

* Qm (m3.s-1) – priemerný mesačný prietok za rok 2018

Zdroj: SHMÚ

Vodné plochy

V okolí posudzovanej stavby sa nenachádzajú žiadne vodné plochy.

1.4.2 Podzemné vody

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie patrí záujmové územie do rajónu „QP 33 – Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny“. Podľa rámcovej smernice o vodách 2000/60/ES a nariadenia vlády č. 282/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd, patria kvartérne sedimenty do útvaru medzizrnových podzemných vôd kvartérnych náplavov Váhu a jeho prítokov severnej časti oblasti povodí Váhu SK1000500P. Predkvartérne podzemné vody popisovanej oblasti patria do útvaru medzizrnových podzemných vôd Turčianskej kotliny oblasti povodia Váh, Váh SK2002100P.

Základné faktory, ktoré determinujú hydrogeologické pomery hodnoteného územia sú geologická a tektonická stavba, klimatické a geomorfologické pomery. Na základe geologickej stavby Turčianskej kotliny je možné v nej vyčleniť podzemné vody neogénu a kvartéru.

Veľký hydrogeologický význam majú neogénne martinské vrstvy, ostatné komplexy neogénu budované prevažne ílmi sú málo zvodnené. Najvýznamnejším kolektorom podzemných vôd v oblasti sú kvartérne fluválne sedimenty aluviálnej nivy Váhu. Tieto sedimenty tvoria veľmi priaznivé prostredie pre formovanie zásob podzemných vôd a sú prevažne veľmi vysoko zvodnené. Priemerná hodnota koeficientu filtrácie sa pohybuje rádovo v rozsahu 10^{-3} až 10^{-4} m/s. Výdatnosti vrtov tu dosahujú 2,0 – 50,0 l/s. Hrúbka štrkových polôh sa pohybuje priemerne v rozsahu od cca 8,0 po cca 17,0 m. Podľa mapy smeru prúdenia podzemnej vody je generálny smer v smere západ – východ smerom k rieke Turiec.

Z kvartérnych sedimentov majú v skúmanom území najväčší význam štrkopiesčité akumulácie Váhu a Turca. Hydrogeologickú priaznivosť štrkových náplavov Turca určuje ich vhodné granulometrické zloženie, súvislé rozšírenie a spojitost s vodami Turca, ktorý sa podieľa na dopĺňaní zásob podzemných vôd spolu s infiltrovanými zrážkami a vodami z prestupov zo štrkových súvrství v smere od Malej Fatry (od západu).

Prehľad bilančného stavu hydrogeologického rajónu „QP 33 – Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny“ za rok 2019 uvádzame v zmysle „Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2019“ (SHMÚ, 2020):

využiteľné množstvá podzemných vôd:	931,65 l/s
z toho termálne a minerálne vody:	52,43 l/s
odber podzemnej vody v roku 2019:	53,70 l/s
z toho termálne a minerálne vody:	11,12 l/s
odber podzemnej vody v roku 2018:	52,21 l/s
bilančný stav:	dobrý

kategória preskúmanosti: P2: hydrogeologický rajón s dobrou hydrogeologickou preskúmanosťou

Hladinu podzemnej vody sleduje SHMÚ v celoštátnej monitorovacej sieti najbližšie v sonde č. 2455 Martin - Priekopa, ktorá je situovaná cca 1,9 km severne od riešeného územia. Podľa údajov v sonde 2455, rozkyv hladín podzemnej vody v priebehu roka dosahuje obvykle 0,7 - 1,1 m. Extrém bol dosiahnutý v roku 2010, kedy v dôsledku povodne v auguste 2010 bol dosiahnutý rozkyv až 2,85 m a najvyššia hladina bola nameraná 2,0 m pod terénom. Druhým výnimočným stavom bol rok 2006, kedy hladina v priebehu roka dosiahla rozkyv až 1,68 m.

Priamo v predmetnom území nie je zdokumentovaný žiadny prieskumný vrt. V blízkosti skúmaného územia východným smerom bola prieskumnými vrtmi OCM-1 až 4 zachytená hladina podzemnej vody v úrovni 2,7 – 3,2 metra pod terénom.

Celková mineralizácia podzemných vôd širšieho okolia záujmového územia je v rozpätí od 150 až po 600 mg.l⁻¹. Z minerálnych látok výrazne dominujú kationy Ca²⁺ a Mg²⁺, medzi aniónmi HCO⁻. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie môžeme podzemné vody záujmového územia zaradiť medzi základný výrazný až nevýrazný Ca-HCO₃ typ (<http://www.geology.sk>).

1.4.3 Minerálne a termálne vody

Záujmové územie sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 341/2010 Z.z.

Približne 1,6 km severovýchodným smerom sa vyskytujú zdroje minerálnych vôd Fatra v Martine (hydrogeologický vrt BJ2 a BJ4 v hĺbke 170-200 m). Minerálna voda Fatra má celkovú mineralizáciu 8 340-10 700 mg/l, obsah CO₂ sa pohybuje od 1850- 2247 mg/l, teplota vody 11-14 °C, chemický typ vody HCO₃ - Na. Približne 3,3 km juhovýchodným smerom od riešeného územia sa na okraji sídliska Ľadoveň, pri ceste smerom na skanzen nachádza prameň Hájsky Medokýš. Jeho mineralizácia sa pohybuje v rozmedzí 2,6-2,9 g/l, obsah CO₂ je okolo 1,7 g/l. Výdatnosť prameňa je 2-3 l/min.

1.4.4 Vodohospodársky chránené územia

Posudzované územie nie je súčasťou žiadneho vodohospodársky chráneného územia alebo ochranného pásma vodárenského zdroja. Zdroje pitnej vody pre okres Martin sa nachádzajú v Malej Fatre a hlavne vo Veľkej Fatre, ktorá bola vyhlásená za chránenú oblasť prirodzenej akumulácie vôd (nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb.). Územie mesta Martin spadá do citlivých a zraniteľných oblastí (t.j. oblastí, kde sú vody ohrozené alebo znečistené dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov) podľa zákona o vodách (364/2004 Z.z.) a nariadenia vlády č. 174/2017 Z.z. Na ploche riešeného územia ani v jeho bližšom okolí sa nenachádzajú vodné zdroje využívané na zásobovanie vodou okolitého obyvateľstva.

1.5 PÔDA

Na svahoch Turčianskej kotliny budovaných horninami flyša sa najčastejšie vyskytujú hnedé pôdy často oglejené. V záujmovom území sa vyskytujú prachovito-hlinité pôdy vyvinuté na deluviálno-fluviálnych sedimentoch. Pôdnym typom územia záujmovej lokality a jej blízkeho okolia sú fluvizeme a kambizeme. Vlhkostný režim pôd v riešenom území patrí do kategórie vlhký. Zrnitosť pôd je ílovito – hlinitá. Priepustnosť pôd v riešenom území je stredná a retenčná schopnosť pôd veľká. Riešené územie patrí do intravilánu mesta a nevyskytujú sa tu pôdy s kódom BPEJ (Bonitové pôdno ekologické jednotky). Záujmové územie je evidované ako zastavaná plocha a nádvorie resp. pôda je súčasťou intravilánu mesta. V riešenom území nebola zaznamenaná žiadna potenciálna vodná ani veterná erózia.

1.6 BIOTA

1.6.1 Flóra a vegetácia

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) územie Turčianskej kotliny patrí do:

- ⇒ oblasti Západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*)
- ⇒ obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (*Intracarpaticum*)
- ⇒ okresu Turčianska kotlina

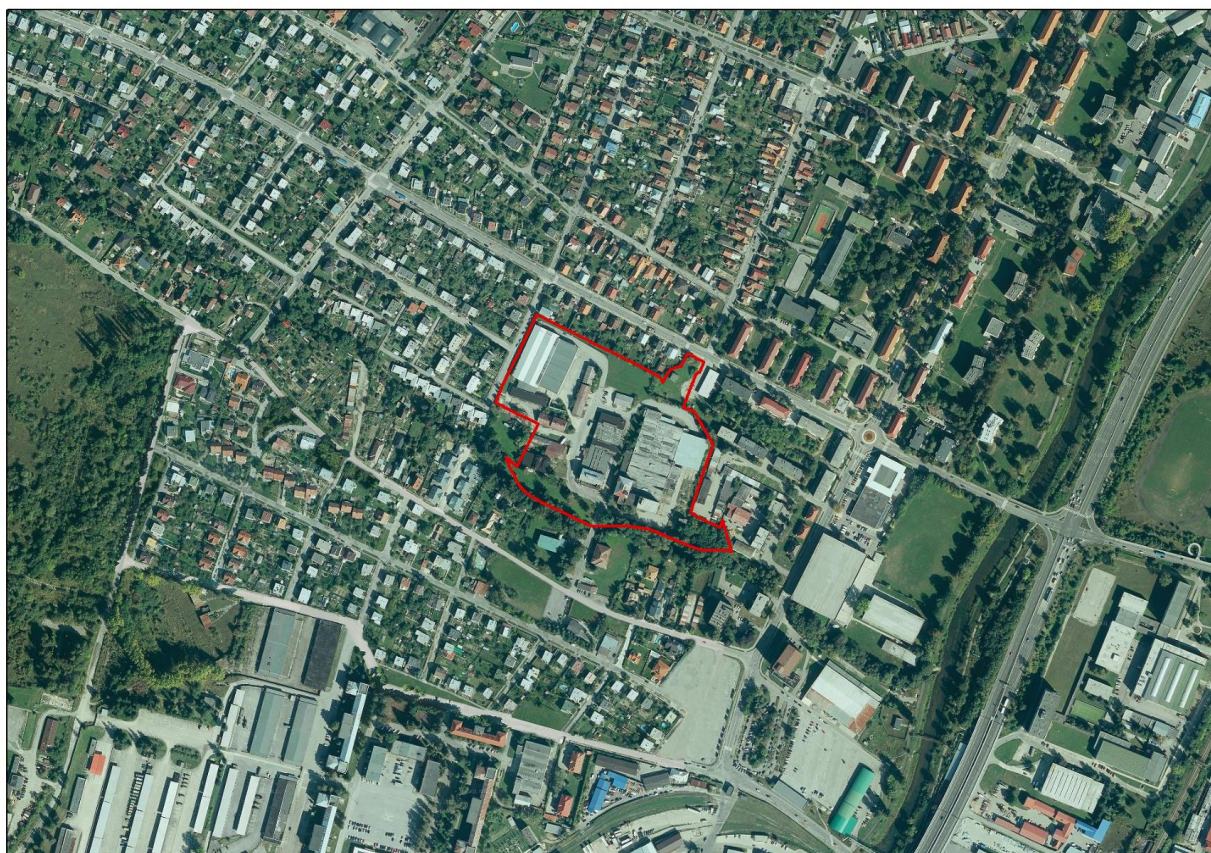
Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne pozmenený. Pôvodná vegetácia bola z rôznych dôvodov odstránená napr. výstavbou budov a komunikácií

a nahradená sekundárnymi spoločenstvami – sídelná zeleň, resp. ruderálnymi a antropogénne degradovanými rastlinnými spoločenstvami.

Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len ostrovčekovite a v refúgiách (napr: brehový porast Pivovarského potoka, brehový porast Turca) v okolí riešeného územia a v súčasnosti plnia významné krajinno-ekologické a stabilizačné funkcie v krajine.

Samotná plocha riešeného územia je čiastočne zastavaná, na pozemkoch sa nachádzajú budovy bývalého výrobného areálu a trávnaté plochy v kombinácii so spevnenými povrchmi chodníkov a prístupových komunikácií (obr. 4).

Obr. 4 Územie výstavby v k.ú Martin, červená znázorňuje hranicu výstavby

Zdroj: ZBGIS

Podľa 543/2002 Z. z. (Zákon o ochrane prírody a krajiny) a podľa § 2 tohto zákona patrí brehový porast v okolí Pivovarského potoka medzi významné krajinné prvky. Podľa § 3 toho istého zákona, významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologicko-stabilizačnej funkcie. Z tohto dôvodu by sa nemalo do týchto brehových porastov pri výstavbe zasahovať.

V rámci spracovania zámeru bola vykonaná v júni 2021 dendrologický prieskum, ktorý tvorí prílohu č. 4 k zámeru. Od roku 2003, kedy bola výroba v pivovare ukončená začal areál v ďalších rokoch postupne chátrať a na neudržiavaných plochách sa začali šíriť náletové dreviny, ktoré v súčasnosti dosahujú takmer 75%. Do brehových porastov Pivovarského potoka sa zasahovať nebude, preto neboli do celkovej inventarizácie zahrnuté. Z invázných druhov sa v území nachádza javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*). Z drevín v lokalite prevažuje tuja, topoľ a smrek. Dôvodom odstránenia drevín je plánovaná výstavba rodinných a bytových domov v riešenom území. Celkovo bolo v lokalite zaznamenaných 707 ks drevín a 3151 m² krovín.

1.6.2 Fauna

Podľa zoogeografického členenia suchozemského (terestrického) biocyklu patrí dotknutá oblasť do palearktiskej oblasti, eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov a do podkarpatského úseku; do provincie stredoeurópskych pohorí a do podkarpatského úseku. Podľa zoogeografického členenia sladkovodného (limnického) biocyklu patrí dotknutá oblasť do pontokaspickej provincie a hornovážskeho okresu.

V širšom riešenom území sa uplatňujú zoocenózy:

- hydrických biotopov tečúcich vôd (Pivovarský potok)
- hydrických biotopov stojatych vôd (periodické vody, mláky, prirodzené i umelé depresie rôzneho charakteru a typu),
- nelesnej drevinovej vegetácie (brehové porasty, nelesná drevinová vegetácia – stromy a kry, líniová vegetácia rôzneho typu),
- priemyselných areálov – hlavne ruderalne spoločenstvá,
- ľudských sídiel (budovy, rodinné a bytové domy, sídelná vegetácia, záhrady, ruderalne spoločenstvá).

Faunu priamo riešeného územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropné druhy viazané na zastavané územie, nevyužívané výrobné areály a v širšom území voľnú poľnohospodársku krajinu. Druhovú diverzitu územia zvyšujú prítomné krajinné prvky ako sídelná vegetácia, nelesná drevinová vegetácia a brehové porasty Pivovarského potoka.

V priľahlom území sa môže vyskytovať aj niekoľko desiatok druhov hniezdiacich vtákov, predovšetkým z radu spevavcov, ktoré hniezdia hlavne v častiach kde sa nachádza sídelná vegetácia a brehové porasty tokov. Z čeľadí možno spomenúť krkavcovité, drozdovité, sýkorkovité, penicovité, muchárovité, pinkovité a ďatlovité. Do riešenej lokality zasahujú druhy živočíšnych spoločenstiev typicky mestských s výraznou prevahou synantropných druhov. Ich výskyt je viazaný na sídelnú zeleň, ruderalne plochy, výrobné areály a nevyužívané budovy.

Všetky druhy prirodzene sa vyskytujúci vtákov sú na území Slovenska chránené podľa zákona o ochrane prírody 543/2002 Z. z. Pri výstavbe je tiež dôležité dbať na § 4, odsek 4 zákona č. 543/2002 Z. z.; každý, kto buduje alebo plánovane rekonštruje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov. Preto je potrebné osadzovať bezpečné konzoly alebo na stĺpy elektrického vedenia namontovať ekochráničky, ktoré zabraňujú vtákom v kontakte s drôtmi a kovovou konštrukciou stĺpu.

V širšom okolí sú najhodnotnejšie ako biotop pre faunu brehové porasty a vodný tok rieky Turiec, kde bol zaznamenaný výskyt raka riečneho, hlavátky podunajskej, lipňa tymiánového, čereble pestrej, hlaváča bieloplutvého a kolka vretenovitého.

1.7 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

1.7.1 Územná ochrana prírody

Priamo v riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené územia národnej siete chránených území a ich ochranné pásma, chránené územia európskej siete chránených území Natura 2000, chránené stromy ani ramsarské lokality. Územie v ktorom sa činnosť navrhuje sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny nachádza v 1. stupni ochrany.

1.7.2 Druhovú ochrana prírody

Zo živočíchov bol v širšom území sledovaný iba príležitostný výskyt synantropných druhov spevavcov, ktorých výskyt v riešenom území realizáciou zámeru nie je nijakým spôsobom limitovaný ani ohrozený.

1.7.3 Chránené stromy

Priamo v lokalite sa nenachádza žiadny chránený strom.

2 KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA KRAJINY, SCENÉRIA

2.1 ŠTRUKTÚRA KRAJINY A VYUŽITIE ÚZEMIA

Sídlo Martin predstavuje krajinu mestského typu, jej okolie najmä poľnohospodársku a lesnú krajinu. Krajina v okolí má údolný charakter daný nivou rieky Turiec. Tok Turca so svojimi brehovými porastami vytvára pôsobivú scenériu. Túto narušujú predovšetkým umelé líniové prvky, ako sú železnica a cestná sieť.

Krajinná štruktúra širšieho a riešeného územia je prevažne tvorená plochami s dominantným zastúpením antropogénnych prvkov (napr. areály výroby, areály občianskej vybavenosti, hromadného a individuálneho bývania). Vyskytujú sa tu aj prvky krajinej štruktúry prírodného charakteru ako vodný tok, sprievodná zeleň vodného toku a poloprírodného charakteru ako je sídelná vegetácia. Pre tento typ urbanizovanej krajiny má osobitný význam z krajinárskeho a ekologického hľadiska nelesná stromová a krovinatá vegetácia a zachovalé fragmenty prirodzených spoločenstiev.

V širšom území sú lokalizované nasledovné prvky:

Antropogénne prvky:

- pozemné komunikácie
- spevnené plochy a parkoviská,
- individuálna bytová výstavba, hromadná bytová výstavba
- výrobné areály, objekty občianskej vybavenosti, skladové plochy a pod.
- sídelná zeleň

Prírodné prvky:

- nelesná drevinová vegetácia (stromy a kry, líniová vegetácia)
- Pivovarský potok s brehovou vegetáciou
- ruderalne porasty

Navrhovanou činnosťou dôjde k zmene funkčného využitia územia - plochy priemyslu sa transformujú na plochy hromadného a individuálneho bývania s príslušnou vybavenosťou (zmiešané obytné územie).

V roku 2018 boli vypracované Zmeny a doplnky č. 7 (ďalej len ZaD č. 7) Územného plánu sídelného útvaru Martin, ktoré boli schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Martine č. 1/19 dňa 31.01.2019 a ich záväzná časť boli vyhlásené dodatkom k VZN č. 38 v znení ZaD č. 7. V ZaD č. 7 bola schválená zmena funkcie plochy priemyslu (areál bývalého Martinského pivovaru) na zmiešané obytné územie s podmienkou, že spôsob umiestnenia stavieb na bývanie a návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia bude potrebné riešiť urbanistickou štúdiou.

2.2 PRVKY ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Podľa Regionálneho Územného systému ekologickej stability okresu Martin sa v blízkosti riešeného územia nachádza nadregionálny hydrický biokoridor rieky Turiec (NRBk 2 Rieka Turiec) vo vzdialenosti cca 250 m východne (obr. 5). Lokalita je súčasťou zastavaného územia mesta Martin.

Obr. 5 Územný systém ekologickej stability

Zdroj: ZBGIS, RÚSES Martin

NRBK 2 Rieka Turiec - nadregionálnym hydrickým biokoridorom je celý tok rieky Turiec. V okrese Martin do biokoridoru začleňujeme tok rieky od sútoku s Váhom po NPR Turiec. V tomto úseku rieka tečie prevažne zastavaným územím a z toho dôvodu je zregulovaná. Na ochranu územia pred povodňami sú vybudované obojstranne hrádze, tok je niekoľkokrát premostený a sú tu vybudované dve závažné migračné bariéry - hate. V regulovanom úseku s prirodzeným dnom od hate v Martine po sútok s Váhom vo Vrútkach bol zaznamenaný výskyt hlavátky podunajskej, lipňa tymiánového, čereble pestrej, hlaváča bielooplutvého, kolka vretenovitého a raka riečneho a tiež početné neresiská. Pre nemožnosť prekonať migračné bariéry v Martine sa migrácie zastavujú už pod haťou pri Teplárni. Tok Turca, najmä v úsekoch s drevinovými brehovými porastami, poskytuje biotopy pre vodne vtáctvo a iné živočíchy.

Priamo v území ako interakčný prvok je Pivovarský potok s rozvinutým brehovým porastom, ktorý má charakter lokálneho hydrického biokoridoru. Ochranné pásmo pozdĺž Pivovarského potoka je v šírke 6,0 m od brehovej čiary obojstranne. V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Je nutné zachovať prístup pre mechanizáciu správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

3 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNO-HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

3.1 OBYVATEĽSTVO

Lokalita sa nachádza v mestskej časti Podháj – Stráne (k.ú. mesta Martin) a je súčasťou areálu bývalého pivovaru. Územie funkčne nadväzuje na existujúce obytné územia individuálnej a hromadnej výstavby,

a plochy občianskej vybavenosti. Výstavba predstavuje transformáciu nevyužívaného priemyselného areálu na zmiešané územie bývania s príslušnou vybavenosťou.

Prvá listinná zmienka o Martine sa nachádza až v donácii uhorského panovníka Ladislava IV. z roku 1284, čo je prvý nepriamy doklad. Hraničná čiara prechádzala cez veľkú cestu z Belej do Martina – in villam sancti Martini. Výrazný rozvoj Martina ako spoločensko-hospodárskeho strediska dolného Turca spadá do prvej polovice 14. storočia, vďaka čomu mu boli udelené mestské výsady. Martin bol povýšený na mesto 3. októbra 1340, keď mu panovník Karol Róbert udelil mestské privilégium.

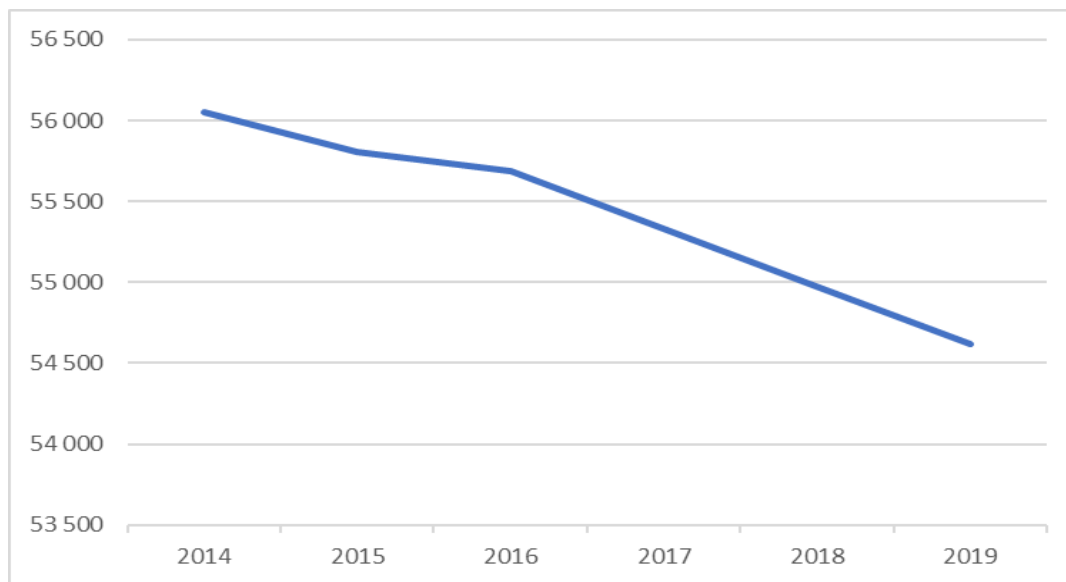
V rokoch 1970-1993 evidentne vzrástol počet obyvateľov v meste Martin, čo bolo spôsobené nielen prirodzeným prírastkom, integráciou blízkych obcí pod mesto, ale najmä migráciou obyvateľstva, jeho presídľovaním z vidieckych sídiel do mesta, s čím úzko súvisel rozvoj bytovej výstavby a rozvoj pracovných aktivít výrobného i nevýrobného charakteru. Od roku 1991 dochádza k zmierneniu nárastu počtu obyvateľov a od r. 1999 nastáva vo vývoji obyvateľstva obrat, kedy bol zaznamenaný už i jeho mierny pokles. Spomalený nárast počtu obyvateľov je ďalej negatívne ovplyvňovaný aj nižšou pôrodnosťou a migráciou obyvateľstva. V štatistických údajoch do roku 2019 môžeme pozorovať pretrvávajúci trend poklesu obyvateľstva (tab. 4 graf. 4).

Tab. 4 Vývoj počtu obyvateľov v meste Martin

Sídlo	1970	1975	1991	1995	1998	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Martin	37 415	49 271	58 393	60 772	61 025	60 794	59 257	57 987	55 808	55 687	55 332	54 978	54 618

Zdroj: Bilancia pohybu obyvateľstva v SR podľa obcí. ŠÚ SR Bratislava, 1998, 1999, 2000. VÚC Žilinského kraja, r.1997. Sčítanie ľudu domov a bytov v okrese Martin. OO ŠŠÚ v Martine, r.1992. www.statistics.sk.

Graf. 4: Vývoj počtu obyvateľov medzi rokmi 2014 – 2019 (stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12)

Počet obyvateľov v roku 2019 bol 54618, z toho prirodzený prírastok bol záporný a to -110 a migračné saldo takisto záporné - 340 obyvateľov. Počet prisťahovaných bol v roku 2019 na úrovni 658 a počet vysťahovaných z trvalého pobytu 18,3. Počet prisťahovaných sa v posledných rokoch výrazne nemenil. V posledných rokoch môžeme pozorovať postupný trend znižovania počtu obyvateľov v meste Martin. Počet narodených v Martine od roku 1996 až do roku 2008 mal narastajúci trend, výraznejšie začal klesať po roku 2008. V roku 2019 bol ich počet 479. Počet zomretých od roku 1996 do 2002 sa pohybuje medzi 376 – 393, od roku 2008 začal stúpať. V roku 2019 bolo zaznamenaných 589 zomretých. Populácia v sídle starne. Index starnutia obyvateľstva má výrazne stúpajúci trend. Priemerný vek v roku 2019 bol 42,91 rokov. Počet potratov v Martine sa pohyboval v roku 2019 na

úrovni 114, v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi počet potratov klesá. Počet sobášov v Martine od roku 1996 až po rok 2019 sa pohyboval medzi 260-316. Počet rozvodov v Martine sa pohyboval 109-180.

Tab. 5 Populačné deskriptívne štatistiky v Martine v rokoch 1996, 2002, 2008, 2014 a 2019

Deskriptívne štatistiky	1996	2002	2008	2014	2019
Počet obyvateľov (stav k 31.12)	60917	60017	58433	56 053	54 618
Hustota obyvateľov (osoba/km ²)	897,97	886,51	864,94	831	803,01
Priemerný vek	33,32	36,1	38,71	41,82	42,91
Narodení	586	572	601	467	479
Zomretí	376	393	470	467	589
Prirodzený prírastok obyvateľstva	210	179	131	0	-110
Potraty	410	295	231	241	114
Index potratovosti	56,3	65,4	61,2	40,19	38,9
Umelé potraty	346	249	156	149	61
Podiel osôb v predproduktívnom veku (0 - 14)	22,69	17,21	13,75	13,45	13,54
Podiel osôb v produktívnom veku (15 - 64)	69,12	72,58	74,36	71,9	68,29
Podiel osôb v poproduktívnom veku (65+)	8,19	10,21	11,89	14,64	18,16
Index starnutia	36,11	59,35	86,44	108,84	134,11
Pristáňovaní na trvalý pobyt	619	724	639	671	658
Vysťahovaní z trvalého pobytu	11,2	15,7	19,3	20,3	18,3
Migračné saldo	-65	-217	-492	-473	-340
Celkový prírastok obyvateľstva	145	-38	-361	-473	-450
Sobáše	316	260	294	301	280
Rozvody	178	170	180	121	109
Index rozvodovosti	56,3	65,4	61,2	40,2	38,9

Pozn.: prirodzený prírastok obyvateľstva: počet živonarodených - počet zomretých; Index potratovosti (%) – (počet potratov / počet narodených) *100; Potraty: počet samovoľných + počet umelých potratov; Index starnutia (Sauvyho index): vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku; Migračné saldo: počet prisťahovaných - počet vysťahovaných; Celkový prírastok obyvateľstva: prirodzený prírastok + migračné saldo; Index rozvodovosti (%) – (počet rozvodov / počet sobášov) * 100; Index ekonomického zaťaženia: vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku a poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku.

Zdroj: www.statistics.sk

Pomery medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou obyvateľstva vypovedajú o miere perspektívnosti sídelnej populácie. Zo štruktúry obyvateľstva mesta Martin podľa základných vekových skupín je zrejmý pokračujúci pokles detskej zložky ako dôsledok znižujúcej sa pôrodnosti. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi predstavuje situácia v meste Martin zhoršenie stavu a znamená prechod od typu populácie stabilizujúcej-rastúcej (r. 1991) k regresívnej (od r. 2004). K postupným zmenám dochádza aj vo vekovej štruktúre obyvateľstva v produktívnej a poproduktívnej vekovej skupine, kde bol zaznamenaný vzrast podielu staršieho obyvateľstva oproti predchádzajúcim rokom. V roku 2014 bol však zaznamenaný úbytok obyvateľstva aj v tejto (poproduktívnej) vekovej skupine, čo malo pozitívny dopad na výpočet indexu vitality, čím oproti predchádzajúcim rokom vzrástol, ale celkovo je nižší ako 100. Situácia v sídle z populačného aspektu má teda i naďalej regresívny charakter a nedáva záruku k populačnému rozvoju sídla z vlastných zdrojov.

Tab.6 Štruktúra obyvateľstva mesta Martin podľa charakteristických vekových skupín

Rok	Počet obyvateľov							
	spolu	predproduktívni		produktívni		poproduktívni		Index vitality
		počet	%	počet	%	počet	%	
1991	58 393	15 638	26,78	35 199	60,28	7 556	12,94	206,955178
1999	60 870	12 089	19,86	39 292	64,55	9 490	15,59	127,389352
2000	60 794	11 362	18,69	39 680	65,27	9 630	15,84	117,992424

Rok	Počet obyvateľov							
	spolu	predproduktívni		produktívni		poproduktívni		Index vitality
		počet	%	počet	%	počet	%	
2004	59 449	9 375	15,77	31 532	53,04	10 546	17,74	88,8951522
2010	57 987	7 834	13,51	37 419	64,53	12 728	21,95	61,5489749
2011	57 300	7 483	13,06	36 397	63,52	13 168	22,98	56,8320279
2014	56 053	7 539	13,45	40 302	71,9	8 206	14,64	91,8715847
2015	56 053	7 556	13,48	39 960	71,29	8 537	15,23	88,5095207
2016	55 687	7 568	13,59	39 265	70,51	8 854	15,9	85,4716981
2017	55 332	7 481	13,52	38 677	69,9	9 180	16,59	81,4948764
2018	54 978	7 444	13,54	37 995	69,11	9 539	17,35	78,0403458
2019	54 618	7 395	13,54	37 299	68,29	9 919	18,16	74,5594714

Zdroj: Bilancia pohybu obyvateľstva v SR. ŠÚ SR Bratislava, 1998, 1999, 2000. Sčítanie ľudu domov a bytov v okrese Martin. OO SŠÚ v Martine, r.1992. www.statistics.sk

Podľa posledného sčítania obyvateľov. Domov, bytov v roku 2011 prevládalo v sídle obyvateľstvo slovenskej národnosti (81,72 %), rímskokatolíckeho (34,33 %) a evanjelického vierovyznania (13,21 %). Domový fond predstavovalo 4 742 domov, z toho obývaných 4 426. Počet obývaných bytov v rodinných domoch predstavovalo 2 759 bytov.

Zamestnanosť

Podmienky zamestnanosti obyvateľov širšieho okolia vytvára samotné okresné mesto Martin, kde pracuje prevažná časť ekonomicky aktívnej časti obyvateľstva. V úrovni ekonomickej aktivity sa výrazne prejavujú väzby na hospodársku základňu ďalších miest, najmä Žiliny, Vrútok a obcí (Košťany nad Turcom, Sučany) a iných.

Obyvatelia riešeného územia sú zamestnaní predovšetkým v priemysle, službách a čiastočne aj v poľnohospodárstve. Podľa sčítania obyvateľov v roku 2011 bolo v sídle 27 389 EAO, Podiel k trvale bývajúcemu obyvateľstvu bol 47,69 %. K dátumu sčítania bolo v sídle 2 832 nezamestnaných (cca 10,34 % nezamestnanosť).

Transformácia ekonomiky mala negatívny dopad na osídlenie v študovanom regióne. Charakterizoval ju úbytok pracovných príležitostí a výrazná migrácia obyvateľstva mimo okres i región. Investície v regióne Turca a Žiliny v posledných rokoch priaznivo ovplyvnili vývoj zamestnanosti aj v okrese Martin. Pretrvávajúca hospodárska a finančná kríza ovplyvnila dianie aj v riešenom území, čo sa prejavilo i vo vývoji nezamestnanosti. Zatiaľ čo miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Martin v auguste 2008 predstavovala 4,78 % (pred krízou), v auguste 2012 to bolo 9,27 % a za august 2013 to bolo až 11,11 % a za december 2016 predstavovala 4,71 %, čo v porovnaní z predchádzajúcimi rokmi, je výrazné zlepšenie a zodpovedá stavu v roku 2008 (pred krízou). V období do roku 2020 sa predpokladal mierny pokles počtu uchádzačov o zamestnanie. Údaje z januára 2021 ukazujú, že miera nezamestnanosti je na úrovni 6%. Pričom v roku 2015 miera nezamestnanosti dosahovala hodnotu 8-9%.

3.2 SÍDLA

Mesto Martin patrí do Žilinského samosprávneho kraja a okresu Martin. Leží na severe Turčianskej kotliny obklopený Malou a Veľkou Fatrou, v doline rieky Turiec, neďaleko od jej ústia do rieky Váh. V súčasnosti je Martin výrazným priemyselným centrom nadregionálneho charakteru s nadväznou širokou škálou občianskej vybavenosti a zároveň je aj významným centrom kultúry a histórie slovenského národa. Je sídlom obvodných úradov, so sústredeným školstvom, vedou, kultúrou, výrobou, službami a podnikateľskými aktivitami.

Mesto Martin je rozdelené na 7 mestských častí: 1. Košúty, 2. Ladoveň, Jahodníky, Tomčany, 3. Podháj - Stráne, 4. Priekopa, 5. Sever, 6. Stred, 7. Záturčie.

Územie okresu je bohaté na prírodné hodnoty a preto patrí medzi významné centrá cestovného ruchu a rekreácie celoštátneho významu. Špecifický prírodný rámeč (Malá a Veľká Fatra), výhodná poloha na križovatke hlavných dopravných koridorov i dobrá demografická skladba a bytový fond sú reálnym predpokladom jeho ďalšieho aktívneho vývoja v slovenskom sídelnom systéme.

Posudzovaná lokalita sa nachádza v Martine - severozápadne od centra mesta - v časti Podháj - Stráne. V tejto MČ žije približne 7 080 obyvateľov. Samotnú riešenú lokalitu predstavuje areál bývalého martinského pivovaru obkolesený rodinnými a bytovými domami, občianskou vybavenosťou a Pivovarským potokom.

3.3 PRIEMYSEL

Mesto Martin je jedným z hlavných centier priemyslu a podnikania v Žilinskom kraji. Významné miesto v odvetvovej štruktúre v meste Martin prináleží najmä strojárnskej výrobe (VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s., Bratislava, ďalej sú to firmy napojené na automobilový priemysel vo východnej priemyselnej zóne (GGB, MAR-SK), obuvníckej výrobe (ECCO Slovakia, a.s., Martin), drevospracujúcemu priemyslu (Tatra nábytkáreň, a.s. Martin), papierenskému a poly-grafickému priemyslu (Neografia, a.s. Martin, Duropack Turpak Obaly, a.s. Martin), farmaceutickému priemyslu (Hoechst - Biotika, s.r.o. Martin): Medzi ďalšie významné podniky, ktorých sídlo je mesto Martin patrí tiež: Martinská teplárenská, a.s., TEAM INDUSTRIES, s.r.o., HBM Pharma s.r.o., či Brantner Fatra s.r.o., Engul, sr.o. a iné.

3.4 POĽNOHOSPODÁRSTVO A LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Štruktúra pestovania plodín zodpovedá pôdno - klimatickým podmienkam územia. Rastlinná výroba je prioritne zameraná na výrobu objemových krmovín z trvalotrávných porastov a krmovín na ornej pôde. Je zameraná na trhovú plodinu zemiaky a krmne obilniny ako sú pšenica, raž, jačmeň jarný, ovos a repku olejnatú. Živočíšna výroba je zameraná na výrobu surového kravského mlieka, hovädzieho mäsa, ovčieho a kozieho mlieka a tradičných výrobkov z neho (syr, bryndza, korbáčiky a iné). Doplnkovou výrobou je chov ošípaných a hydiny. Podľa druhu vlastníctva najviac poľnohospodárskej pôdy obhospodarujú poľnohospodárske družstvá.

Posudzovaná lokalita sa nachádza v zastavanom území mesta Martin a je súčasťou areálu bývalého pivovaru v mestskej časti Podháj – Stráne. Územie funkčne nadväzuje na existujúce obytné územia a je mimo lesných pozemkov a lesohospodárskych aktivít.

3.5 SLUŽBY

Mesto Martin je vybavené širokou škálou zariadení lokálneho, mestského, okresného, regionálneho i nadregionálneho významu v oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, telovýchovy a športu, sociálnej starostlivosti, ako aj zariadení obchodu a služieb. Základná vybavenosť je vyhovujúca.

V okrajových častiach mesta a na sídliskách ide prevažne o základnú vybavenosť. V rekreačných strediskách sú poskytované špecializované služby (viažuce sa na aktivity týchto zariadení - napr. vo významnejších zimných rekreačných strediskách sú požičovne lyžiar. výstrojov, lyžiar. škôlky, organizujú lyžiar. výcviky a pod.).

V blízkosti riešenej lokality sa nachádzajú lokálne reštauračné a ubytovacie zariadenia, predajne potravín a rôzne zariadenia maloobchodu.

3.6 INFRAŠTRUKTÚRA

3.6.1 Doprava

Automobilová doprava

Východným smerom cca 350 m od lokality sa nachádza cesta I/65D - Martin - Kremnica - Žiar nad Hronom, ktorá okrem toho v Turčianskych Tepliciach umožňuje prostredníctvom cesty II/577 spojenie cez Šturec do Banskej Bystrice. V okolí lokality sa nachádzajú obslužné a zberné komunikácie na uliciach Mládeže, Hollého, Pivovarskej, Hrdinov Slovenského národného povstania a Gorkého. Najbližšie autobusové zástavky sa nachádzajú na ulici Mládeže a Hollého v bezprostrednej blízkosti lokality.

Mestská hromadná doprava

V aglomerácii miest Martin, Vrútky a obcí Bystrica, Lipovec a Turčianske Kľačany zabezpečuje mestskú hromadnú dopravu spoločnosť Slovenská autobusová doprava Žilina, a. s.

Železničná doprava

Vo vzdialenosti cca 600 m od lokality prechádza elektrifikovaná dvojkoľajová železničná trať č. 170 (Vrútky – Zvolen), ktorá vo Vrútkach umožňuje napojenie na trať č. 180 Žilina – Košice.

Najbližšia železničná zástavka sa nachádza v Martine južným smerom (cca 1 km od lokality).

Letecká doprava

Najbližšie letecké spojenie je možné zo Žiliny a Sliača. V mestskej časti Tomčany sa nachádza športové letisko Martin, ktoré prevádzkuje Aeroklub Martin. o. z. Do riešeného územia zasahujú ochranné pásma letiska Martin, ktoré je potrebné rešpektovať.

Cyklistická doprava

Dĺžka existujúcich cyklistických komunikácií je 7,9 km, z toho iba 747 m vo forme samostatnej cyklistickej cesty. V súčasnosti je tesne pred dokončením cyklotrasa Martin – Vrútky v dĺžke 2,8 km.

3.6.2 Inžinierske siete

V riešenom území sa nachádzajú všetky inžinierske siete. Hlavným napájacím uzlom okresu pre zásobovanie elektrickou energiou je 400/220/110 kV TR Sučany, z ktorej po 110 kV vedeniach je vyvázaný elektrický výkon do 110/22 kV uzla Hc Sučany, odtiaľ do distribučných transformovní Tp Martin, Košúty, ZŤS Martin, ŽOS Vrútky a TDZ Turany.

Zásobovanie plynom v riešenom území sa zabezpečuje sústavou diaľkových plynovodov, ktoré sú integrálnou súčasťou Slovenského distribučného systému zemného plynu naftového. Pre jednotlivé časti mesta Martin sa využívajú nasledovné plynárenské zariadenia:

- VTL plynovod „Žilina – Martin - Prievidza“ DN 300
- VTL plynovod „Martin – Sučany - Turany“ DN 200
- VTL plynovod „Martin – Bystrica – Žabokreky“ DN 100

Pre zabezpečenie dodávky plynu do miestnej siete STL a NTL plynovodov je vybudovaná sústava regulačných staníc VVTL, VTL/STL a NTL.

Martin je zásobovaný pitnou vodou zo skupinového vodovodu Martin, ktorého najvýznamnejšie zdroje (Necpalský vodný zdroj, vodné zdroje v Blatnickej doline, VZ Turčianska Štiavnička) sú lokalizované v pohorí Veľká Fatra, ktorá je nariadením vlády č. 13/1987 Zb. vyhlásená za vodohospodársky významnú oblasť.

Kanalizačná sieť územia mesta Martin je napojená na verejnú skupinovú kanalizáciu Martin – Vrútky. Odpadové vody sú odvádzané kanalizačnou sieťou na ČOV Vrútky s kapacitou 1 221 l/s, kde sú po prečistení (mechanicko - biologické čistenie odpadových vôd so zaradením stupňa odstraňovania dusíka a fosforu) vypúšťané do recipientu. Z rekreačného strediska Martinské Hole verejná kanalizácia odvádzá splaškové odpadové vody do ČOV Martinské Hole s kapacitou 2,8 l/s.

Odpadové vody sú po prečistení vypúšťané do recipientu. V r. 2013 bolo na verejnú kanalizačnú sieť pripojených 99,7 % všetkých obyvateľov.

Centralizované zásobovanie teplom v meste Martin zabezpečujú spoločnosti Martinská teplárenská, a.s. a STEFE Martin, a.s.

Tepláreň v Martine je najväčším výrobcom a dodávateľom tepla v meste. Zdrojom výroby tepla v kotloch je hnedé uhlie a zemný plyn. V r. 2010 bol uvedený do prevádzky kotol na biomasu s výkonom 59,6 MW, čím sa dosiahol v teplárni podiel výroby tepla z biomasy v r. 2014 na úrovni 40,39 %. Vďaka dvom parným turbínam s inštalovaným elektrickým výkonom 42 MW pracujúcim v kogeneračnom režime je v martinskej teplárni tiež zabezpečovaná kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie.

Mimo teplárne hnedé uhlie používajú na výrobu tepla aj niektoré podnikateľské subjekty na území mesta. Ako zdroj tepla v podnikateľskom sektore sa tiež okrajovo využíva odpadové drevo a vykurovací olej. Jedným z najvýznamnejších zdrojov tepla a teplej vody v bytových aj nebytových priestoroch na území mesta Martin je zemný plyn. Viac ako 85 % všetkých trvalo obývaných bytov je pripojených na rozvodnú sieť zemného plynu.

3.6.3 Odpadové hospodárstvo

Mesto Martin sa v oblasti odpadového hospodárstva riadi Programom odpadového hospodárstva (POH) mesta Martin na roky 2016 - 2020. Mesto Martin zabezpečuje na svojom území všetky povinnosti v oblasti odpadového hospodárstva vyplývajúce z ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zberom a prepravou komunálneho odpadu na území mesta je mestom poverená oprávnená organizácia – Brantner Fatra, s.r.o. Martin. V sídle je zavedený separovaný zber odpadu (zber papiera, plastov, skla, kovového odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu). Väčšina vyprodukovaných odpadov je zneškodňovaná skládkovaním a vyseparovaný odpad je recyklovaný resp. zhodnocovaný.

Na zber zmesového komunálneho odpadu z rodinných domov sa používajú 110 l zberné nádoby, 120 l zberné nádoby a 240 l zberné nádoby, interval zberu je podľa harmonogramu zberu 1x za týždeň. Na zber zmesového komunálneho odpadu z bytových domov sa používajú 1 100 l zberné nádoby, interval zberu je podľa harmonogramu zberu 2 x za týždeň.

3.7 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu je mesto Martin podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja klasifikované ako cieľové mesto cestovného ruchu s medzinárodným významom. V rámci aglomerácie mesta sa nachádza stredisko horského turizmu, turistiky, horskej cyklistiky a zimných športov (Martinské hole). Všetky zariadenia a záujmové (cieľové) územia rekreácie a cestovného ruchu sa nachádzajú v západnej a južnej časti k.ú. mesta, respektíve priamo v meste, a teda sú situované mimo posudzovanej lokality a jej bezprostredného okolia.

K dennému relaxu, rekreácii a športovému vyžití sa v rámci mesta slúžia športové zariadenia, verejné a súkromné športoviská a plochy zelene. Obyvateľmi riešeného územia sú využívané najmä Jahodnícke háje. Nachádza sa v nich aj skanzen, ktorý je súčasťou Slovenského národného múzea - Etnografického múzea. V meste Martin sídli turisticko-informačná kancelária (TIK) a Združenie cestovného ruchu Malá Fatra.

Vo vzdialenosti cca 200 m od posudzovanej lokality sa nachádza Športová hala Podháj.

3.8 KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Kultúrno-historický potenciál mesta Martin je veľký. Bohaté národné a kultúrne dejiny Martina, sa podpísali pod množstvo zachovaných kultúrnych pamiatok v meste Martin, ako aj v celom okrese Martin. V Martine bola pamiatková zóna vyhlásená v r. 1994. Podľa Pamiatkového úradu Slovenskej republiky je v Martine evidovaných 139 národných kultúrnych pamiatok, z nich 7 v katastrálnom území Priekopy a 5 v katastrálnom území Záturčia.

V bezprostrednej blízkosti riešeného územia sa nenachádza žiadna národná kultúrna pamiatka.

3.9 ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY ÚZEMIA, PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

Z dôvodu možnosti odkrytia archeologických nálezísk je pri vykonávaní činností potrebné rešpektovať príslušné ustanovenia zákona č. 49/202 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

V dotknutom území je evidovaná lokalita – zaniknutá stredoveká osada Modly (nálezy stredovekej keramiky z 13. – 14. storočia).

V prípade záujmu využitia takýchto lokalít na stavebné účely tomu musí predchádzať záchranný archeologický výskum podľa §37 a §39 pamiatkového zákona.

4 SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1 OVZDUŠIE

V Turčianskej kotline sú nevhodné rozptylové podmienky emisií charakterizované podľa údajov poskytnutých SHMÚ Bratislava veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s^{-1} . Celková ventilovanosť kotliny je podľa hodnotenia SHMÚ slabá. Slabé prevetrávanie je znásobované častými inverznými stavmi atmosféry, ktoré zabráňujú rozptylu emisií škodlivých látok vo vyšších vrstvách atmosféry a tieto sú vtedy koncentrované v prízemnej vrstve ovzdušia. Inverzie sa vyskytujú hlavne vo večerných a nočných hodinách najmä na jeseň a v zime.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia v Žilinskom kraji je rozvinutý priemysel – výroba celulózy, vápna, teplárne a automobilový priemysel. Významnými zdrojmi znečistenia ovzdušia v širšom území sú predovšetkým Martinská teplárenská, a.s., ŽOS Vrútky a.s., technologické zdroje znečisťovania ovzdušia pôsobiace v bývalom areáli ZŤS a Ecco Slovakia.

V priebehu 90. rokov došlo v okrese Martin k rapídному poklesu vypúšťaných znečisťujúcich látok. Dôvodom bolo zníženie výroby, zánik niektorých podnikov, prechod na ušľachtilejšie palivo – zemný plyn pri niektorých zdrojoch, vyradenie starých kotlov, modernizácia kotlov a spaľovanie nízkosírneho paliva v Martinskej teplárenskej, a.s. Naopak došlo k rastu intenzity automobilovej dopravy a množstvu vypúšťaných znečisťujúcich látok z tohto zdroja. Vývoj regionálneho emisného zaťaženia v okrese Martin od roku 2000 možno na základe údajov zverejnených v NEIS sledovať v nasledovnej tabuľke. Z tabuľky č. 9 vyplýva, že od roku 2000 došlo k výraznému poklesu všetkých základných znečisťujúcich látok s výnimkou TOC (prchavých organických látok), kde došlo v období rokov 2002 až 2008 k významnému nárastu a od roku 2009 sa ich množstvo pohybuje pod úrovňou zo začiatku milénia.

Tab.7 Prehľad emisií znečisťujúcich látok v okrese Martin (t/rok).

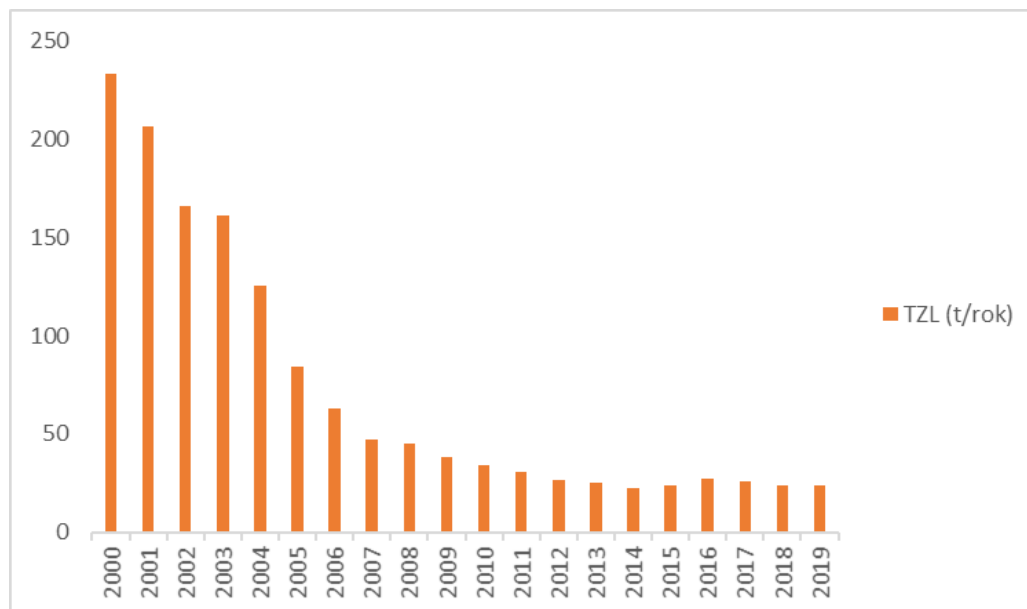
ROK	TZL (t/rok)	SO ₂ (t/rok)	NO _x (t/rok)	CO (t/rok)	TOC (t/rok)
2000	233,217	1 414,920	441,072	346,237	87,508
2001	206,414	1 477,323	453,309	337,432	97,765

ROK	TZL (t/rok)	SO ₂ (t/rok)	NO _x (t/rok)	CO (t/rok)	TOC (t/rok)
2002	166,117	1 388,616	415,762	470,754	187,416
2003	160,919	1 382,625	413,405	471,590	240,074
2004	125,371	1 315,943	439,664	455,438	229,588
2005	84,242	1 257,384	458,097	238,608	127,731
2006	62,705	895,214	359,195	195,214	127,488
2007	47,262	795,871	332,585	165,833	130,756
2008	45,175	902,392	372,544	155,581	126,128
2009	38,476	925,902	359,146	160,514	71,431
2010	34,090	798,219	322,483	150,922	83,305
2011	30,307	748,099	320,990	154,578	84,121
2012	26,577	874,095	333,434	127,571	90,384
2013	25,450	559,167	282,098	132,937	72,600
2014	22,103	419,288	253,464	105,502	73,538
2015	23,931	458,441	261,660	110,689	70,963
2016	27,401	523,891	302,270	118,844	59,552
2017	25,745	499,269	303,397	127,963	60,711
2018	23,745	414,964	276,968	109,353	59,886
2019	24,021	357,658	285,996	103,144	65,156

Zdroj: NEIS, www.air.sk

Najväčším problémom kvality ovzdušia na Slovensku sa stalo v uplynulom období znečistenie ovzdušia prachovými časticami. Vývoj tvorby emisií TZL od roku 2000 v okrese Martin zo stacionárnych zdrojov dokumentuje nasledovný graf. Z grafu možno sledovať významný pokles priemyselných emisií, problémom zostáva intenzívna doprava, emisie TZL z lokálneho vykurovania a sekundárna prašnosť z poľnohospodárskej činnosti, zemných prác a iných odkrytých povrchov.

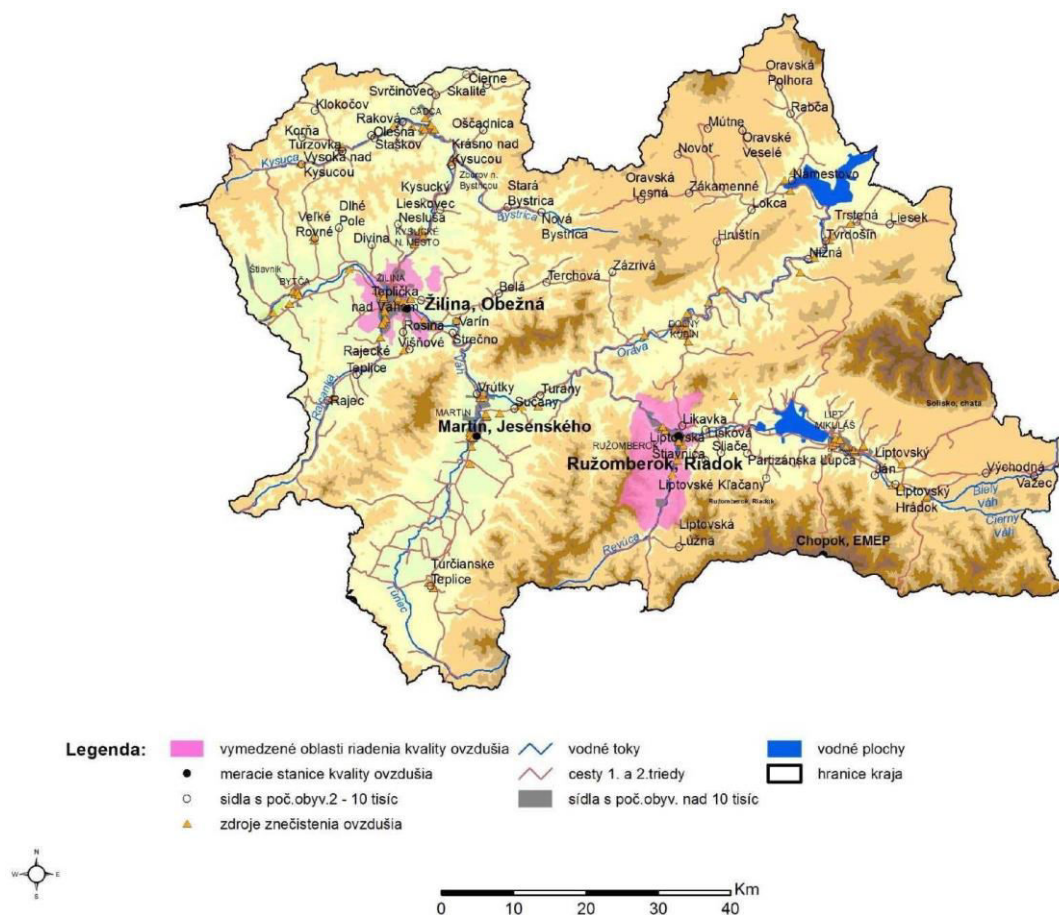
Graf 5: Vývoj emisií TZL v okrese Martin

Vyhláška MŽPSR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v prílohe č. 11 ustanovuje zoznam aglomerácií a zón pre účely hodnotenia kvality ovzdušia. Územie Žilinského kraja bolo touto vyhláškou vymedzené za zónu pre oxid siričitý, oxidy dusíka, častice PM₁₀, častice PM_{2,5}, benzén, polycyklické aromatické uhľovodíky a oxid uhoľnatý.

Na území Žilinského kraja boli vyčlenené 3 oblasti riadenia kvality ovzdušia, územie mesta Martin a Vrútky bolo vymedzené ako oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM_{10} . V roku 2020 došlo k zmene vo vymedzení zón a aglomerácií. Návrh vymedzenia oblastí riadenia kvality ovzdušia (obr. 6) obsahuje 2 oblasti riadenia kvality ovzdušia, územie mesta Martin a Vrútky nie je vymedzené ako oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM_{10} .

Obr.6 Vymedzené oblasti riadenia kvality ovzdušia v Žilinskom kraji

Dopravná meracia stanica pre meranie častíc PM_{10} a $PM_{2,5}$ je umiestnená v centre mesta Martin na Jesenského ul., v južnej časti mesta v tesnej blízkosti frekventovanej príjazdovej cesty do Martina z juhu. V zmysle vyhlášky č. 244/2016 Z. z. pre PM_{10} nesmie byť prekročená 24 hodinová limitná hodnota $50 \mu g \cdot m^{-3}$ viac ako 35 - krát za rok. Od 01.01.2015 vstúpila do platnosti ročná limitná hodnota $25 \mu g \cdot m^{-3}$ pre častice $PM_{2,5}$.

V tabuľke č. 8 je vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt na ochranu ľudského zdravia za rok 2017 a 2018 na meracej stanici Martin, Jesenského. V roku 2017 a 2018 nebola prekročená limitná hodnota na ochranu zdravia ľudí pre PM_{10} ani pre $PM_{2,5}$ na stanici Martin-Jesenského. V roku 2017 a 2018 neboli prekročené žiadne limitné hodnoty ostatných znečisťujúcich látok.

Tab. 8 Vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt (LH) na ochranu zdravia ľudí v roku 2017 a 2018

	Ochrana zdravia									VHP ²⁾	
Znečisťujúca látka	SO ₂		NO ₂		PM10		PM2,5	CO	Benzén	SO ₂	NO ₂
Doba Spriemerovania	1h	24h	1h	1r	24h	1r	1r	8h ¹⁾	1r	3h po sebe	3h po sebe
Limitná hodnota [µg.m ⁻³] (počet prekročení)	350 (24)	125 (3)	200 (18)	40	50 (35)	40	25	10000	5	500	400
Martin, Jesenského (rok 2017)			0	26	29	28	22	2136	1,5		0
Martin, Jesenského (rok 2018)		0		26	33	28	18	1634	1,0		0

1) maximálna osemhodinová koncentrácia

2) limitné hodnoty pre výstražné prahy

Zdroj: OÚ ZA OsoŽP, SHMÚ

4.2 HLUK

Akustické pomery dotknutého územia sú určované predovšetkým mobilnými a stacionárnymi zdrojmi hluku.

Mobilné zdroje sú automobily jazdiace po ceste I/65D, ktorá je vzdialená od lokality cca 350 m východným smerom a príslušných obslužných a zberných komunikáciách. Kvalitu života obyvateľov Martina a zlepšenie životného prostredia aj v súvislosti so znížením hluku z dopravy prinieslo vybudovanie úseku diaľnice D1 Dubna Skala – Turany.

Východne od cesty I/65D prechádza železničná trať č. 170 Vrútky - Zvolen (cca 600 m od lokality).

Stacionárne zdroje hluku sú situované predovšetkým v priemyselnej zóne situovanej západne od cesty I/65D, kde sú situované rôzne priemyselné a logistické objekty firiem ZTS TEES Martin, Eurolis, Schwer Fittings, Volz Filters SK, Lombardini Slovakia, Fluidmaster, PMR.

4.3 HORNINOVÉ PROSTREDIE

Z hľadiska možnosti aktivácie geodynamických javov je záujmové územie vzhľadom na jeho sklonitosť klasifikované ako stabilné. Najbližšia lokalita ohrozená potenciálnym zosuvom (zeminy jemnozrnné [súdržné] – zeminy neogénne) je cca 600 m západne od dotknutého územia, vo vzdialenosti cca 1 km západne sa nachádza aktívny zosuv (zeminy jemnozrnné [súdržné] – zeminy neogénne). Obe lokality sa nachádzajú pod cestou Hrdinov Slovenského národného povstania. Tieto zosuvné oblasti neohrozujú samotnú lokalitu výstavby. Dotknutá lokalita nie je ohrozená vodnou eróziou, nie je zaradená v mapách povodňového ohrozenia. Priamo v riešenom území nie je dokumentovaný výskyt geodynamických javov charakteru svahových pohybov.

4.4 POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY

Povrchové vody

Kvalita povrchových a podzemných vôd širšieho územia vyplýva z charakteru urbánneho prostredia. Riešené územie a jeho okolie predstavuje silne urbanizovanú krajinu viazanú na údolnú riečnu nivu. Zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd sú najmä priemysel, komunálne odpadové vody, skládky odpadov a poľnohospodárska činnosť.

Podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. v znení NV č. 398/2012 Z. z. (ďalej len NV) sa stanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd. Toto nariadenie v § 3 definuje limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd vypúšťaných do povrchových vôd alebo do podzemných vôd. Najbližšie monitorované miesta kvality povrchových vôd k riešenému územiu sú V163 Turiec -

Martin (rkm 7,00). Podľa výsledkov meraní kvality povrchových vôd v roku 2017 môžeme konštatovať, že požiadavky na kvalitu povrchových vôd uvedené v NV nespĺňajú všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v nasledovných ukazovateľoch (tabuľka č. 11):

- všeobecne ukazovatele (časť A): N-NO₂

Tab. 9 Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v roku 2017 podľa Prílohy č.1 k NV č. 269/2010 Z.z. v znení NV 398/2012 Z.z. a podľa Prílohy č. 1 k NV č. 167/2015 Z.z. (www.shmu.sk)

Map.	NEC	TOK	MONITOROVANÉ MIESTO	Riečny kilometer	Nevyhovujú požiadavky v nasledovných ukazovateľoch, podľa Prílohy č. 1:				
číslo			(MM)	km	Časť A (všeobecné ukazovatele)	Časť B (nesynetické látky)	Časť C	Časť D (ukazovatele rádioaktivity)	Časť E (hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele)
V163	V135002D	TURIEC	MARTIN	7,0	N-NO ₂				

NPK- prekročenie najvyššej prípustnej koncentrácie

* - potenciálne nevyhovuje požiadavkám nariadenia vlády 269/2010 Z. z. a 167/2015 Z. z.

Ochranné pásmo pozdĺž Pivovarského potoka je v šírke 6,0 m od brehovej čiary obojstranne. V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Je nutné zachovať prístup pre mechanizáciu správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Podzemné vody

Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo II. stupňa prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov v Martine.

Najbližšia stanica merania kvantity podzemných vôd v území je Martin - Priekopa (452) a merania kvality podzemných vôd je stanica Martin - Priekopa (245590).

Množstvo využiteľnej podzemnej vody v oblasti Košťany - Martin je v kategórii B 8,92 l.s⁻¹ a v kategórii II. 30 l.s⁻¹, kvalita vyhovuje normám STN, je určité chemické – anorganické znečistene, lokalita je vodohospodársky nevyužitá alebo len čiastočne využitá, s nedostatočne zdokumentovanými zdrojmi, pre vodohospodárske využitie nutná realizácia doplňujúcich hydrogeologických prieskumov, bilančný stav vody je v lokalite dobrý (BS > 3,33).

Prekročené limitné a prahové hodnoty znečisťujúcich látok v niektorých dňoch v roku 2019 na staniciach Martin - Priekopa (245590) boli;

Prahové: chloridy

Limitné: fenantren, vodivosť

Voda podľa tvrdosti v oblasti je hodnotená ako tvrdá 2,15-3,20 mmol/l.

Tab.10 Bilančná tabuľka pre lokality objektov štátnej monitorovacej siete kvality podzemných vôd v rokoch 2018 a 2019 vo vybraných ukazovateľoch. Ďalej je tam vyjadrený vyhodnotený bilančný stav (A – priaznivý, B – napätý, C – pasívny). Poznámky: CHSK_{Mn} - chemická spotreba kyslíka manganistanom, RL₁₀₅ – rozpustené látky, sušené pri 105 °C

Č.objektu	Lokalita	rok	NH ₄	NO ₃	NO ₂	ChSK _{Mn}	vodivosť	RL ₁₀₅	Bil.stav
245590	Martin - Priekopa	2018	28,57 A	2 A	100 A	7,22 A	1,23 A	1,58 A	A
		2019	28,57 A	2,06 A	100 A	7,05 A	1,07 A	1,55 A	B

Zdroj: SHMU

4.5 PÔDY

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na doterajšie využitie nepredpokladáme kontamináciu pôdneho krytu.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z. ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, sa dotknuté územie nachádza v zraniteľnej oblasti. Pričom zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

4.6 SKLÁDKY

Priamo v posudzovanej lokalite sa nenachádza žiadna skládka odpadov ani iným spôsobom devastovaná plocha. V minulosti sa tu nachádzala skládka odpadu s reg. č. 2641, ktorá bola odvezená.

Vo vzdialenosti cca 350 m od dotknutej lokality je registrovaná potvrdená environmentálna záťaž Martin – kasárne SNP SK/EZ/MT/512. Areál kasárni SNP patril pod viacero vojenských útvarov armády SR. V areáli kasárni sa nachádza niekoľko potenciálnych zdrojov znečistenia. Lokalita sa nachádza v intraviláne mesta Martin na západnom brehu rieky Turiec, v časti Podháj - Stráne. Zo severu a západu je areál ohraničený povrchovým tokom Pivovarský potok a jeho prítokom. Z juhu je ohraničený bývalým areálom závodov ťažkého strojárstva (ZŤS). Okrem západnej strany, kde tvorí okolie úpätie pohoria Malá Fatra, tvoria okolie areálu zastavané územia mesta Martin.

4.7 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Už sám charakter riešeného územia, ktoré je lokalizované v zastavanom území mesta Martin v mestskej časti Podháj – Stráne v rámci areálu bývalého pivovaru nedáva predpoklad prítomnosti ekologicky významných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev.

Najvýznamnejší výskyt druhov fauny a flóry sa v blízkosti posudzovanej lokality nachádza v okolí Pivovarského potoka a priľahlých brehových porastov. Významnejšie spoločenstvá fauny a flóry sú naviazané na rieku Turiec. V území a jeho širšom okolí môžeme pozorovať výskyt synantropných druhov viazaný na sídelnú zeleň, ruderalne plochy, výrobné areály a nevyužívané budovy.

Najintenzívnejší vplyv na živočíšstvo v dotknutom území je vplyv hluku z dopravy, ktorý je spojený so zvýšeným ruchom vytlačujúcim živočíchov z miest pobytu. Jedným z najvýznamnejších dopadov antropizácie je existencia početných migračných bariér. Podstatná premena z pôvodnej prírodnej krajiny na krajinu silne využívanú, že toto územie dnes už nie je veľmi bohaté na živočíšne druhy. Rastlinstvo i živočíšstvo bolo vytlačené do miest s menšou degradáciou pôvodných biotopov viažucich sa k vodným tokom, resp. k poľnohospodárskej krajine v širšom okolí.

4.8 ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA A CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PRE ČLOVEKA

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov – ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti ako aj životné prostredie (ŽP). Vplyv znečisteného ŽP na zdravie ľudí je dosiaľ málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v ukazovateľoch ako sú stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť, dojčenská a novorodenecká úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými a vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, stav hygienickej situácie, šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia, stav pracovnej neschopnosti a invalidity, choroby z povolania a profesionálne otravy.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej sa prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Podľa ŠÚ SR priemerná stredná dĺžka života pri narodení v okrese Martin v rokoch 2015 - 2019 bola u mužov 74,22 a žien 81,65 rokov. Priemerná dĺžka pri narodení mierne vzrástla u oboch pohlaví. Vidieť pomerne vysoký rozdiel medzi výškou dožitia sa u mužov a u žien (cca 7,4 roka v prospech žien). Pre demografický vývoj v SR je charakteristický dlhodobý pokles pôrodnosti aj v oblastiach s doteraz priaznivou natalitou. Platí to aj pre Žilinský kraj i okres Martin. V roku 2018 sa narodilo v Martine 504 detí a v roku 2015 to bolo 479 detí.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. V sídle Martin roku 2018 zomrelo 537 obyvateľov a v roku 2019 zomrelo 589 obyvateľov.

Pre demografický vývoj v SR je charakteristický dlhodobý pokles pôrodnosti aj v oblastiach s doteraz priaznivou natalitou. Platí to aj pre Žilinský kraj i okres Martin a jeho jednotlivé sídla. K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Hrubá miera úmrtnosti sa v SR stabilne udržiava v poslednom desaťročí v rozpätí 9,6 až 10,0 úmrtí na 1 000 obyvateľov. Hrubá miera úmrtnosti v roku 2019 v okrese Martin bola 10,88 %, zomretých bolo spolu 1048 osôb.

Úmrtnosť podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v Žilinskom kraji, v okrese Martin a jeho sídlach dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy (predovšetkým chronická ischemická choroba srdca) a nádorové ochorenia. Najviac ľudí zomrelo na choroby obehovej sústavy (46 %), nádorové ochorenia (26 %), choroby dýchacej sústavy (10 %), infekčné a parazitárne ochorenie (3 %), choroby tráviacej sústavy (5 %) a vonkajšie príčiny chorobnosti a úmrtnosti (5 %). Tieto ochorenia majú za následok viac ako 95 % všetkých úmrtí. Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. V rámci SR a rovnako v Žilinskom kraji je už dlhodobo zaznamenaný vzostup alergických ochorení.

Zdravotný stav obyvateľov v riešenom území odvodzujeme z nám dostupných údajov získaných z webových stránok NCZI, ŠÚSR, Výskumného ústavu demografického, ako aj z nimi vydávaných publikácií. Na základe takto získaných a uvádzaných údajov sa predpokladá, že zdravotný stav obyvateľov sídiel dotknutých zámerom nie je zásadne odlišný od ostatného územia SR.

Hodnotenie zdravotného stavu obyvateľov v priemere za veľké či menšie územné celky je pomerne zložité, pretože zdravie nie je iba neprítomnosť choroby, zdravotný stav je výslednicou fyzického, psychického a sociálneho zdravia. Podľa viacerých zdrojov má rozhodujúci vplyv životný štýl a správanie, nasledované životným prostredím, genetickými a biologickými faktormi a zdravotníckymi službami.

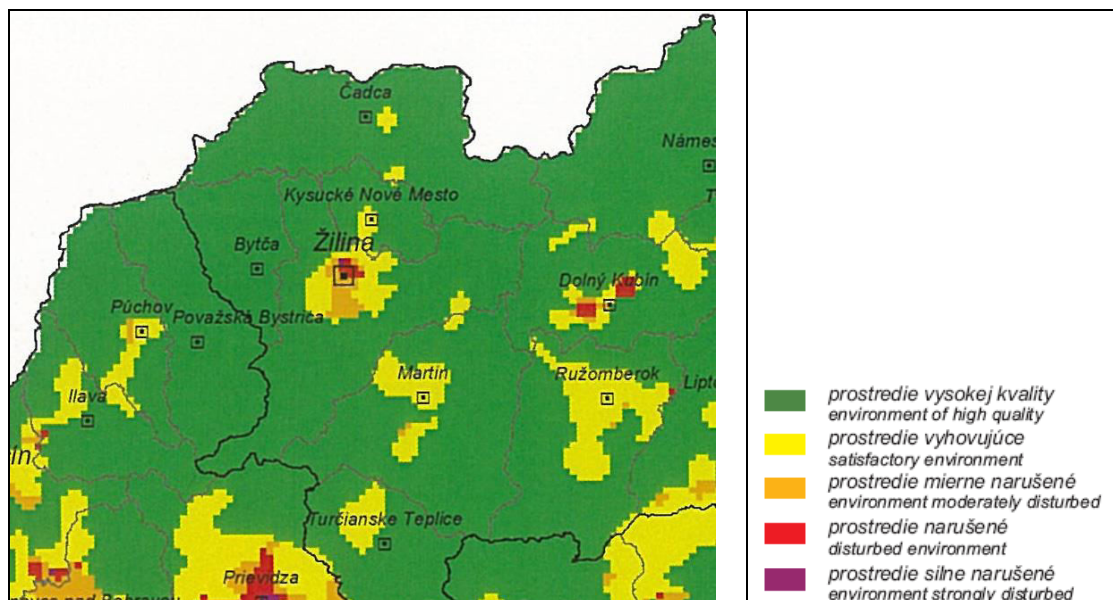
Mieru vplyvu zaťaženého životného prostredia na zdravie ťažko však preukázať, ako aj viacerí autori výskumných prác uvádzajú, že vzťah kontaminácie ŽP k zdravotnému stavu obyvateľstva je problematika závažná a komplikovaná. Celková kvalita životného prostredia pre človeka je súhrnom kvalít jeho jednotlivých zložiek, predovšetkým kvality ovzdušia. Priamy vplyv životného prostredia na zdravotný stav obyvateľstva (okrem havárií, úrazov) je ťažko hodnotiť aj vzhľadom na to, že príčinnosť chorôb je multifaktoriálna a výrazný podiel na chorobnosti má aj životný štýl, genetické faktory, stresy, úroveň zdravotníctva a pod. Taktiež v súčasnosti dostupné údaje neumožňujú dostatočne kvantitatívne určiť podiel kontaminácie životného prostredia na vývoji zdravotného stavu. Vplyv životného prostredia sa odhaduje na 15-20 %. V každom prípade ide o nezanedbateľnú zložku.

4.9 SYNTÉZA HODNOTENIA SÚČASNÝCH ENVIRONMENTÁLNYCH PROBLÉMOV POSUDZOVANEJ LOKALITY

Celkový charakter environmentálnej kvality územia prezentujeme na základe analýzy stavu zaťaženia zložiek životného prostredia a pôsobenia jednotlivých rizikových faktorov v regiónoch Slovenskej republiky, ktorú spracovala SAŽP v roku 2016 a vydala ako publikáciu s názvom „Environmentálna regionalizácia SR 2016“.

Jedným zo syntetických materiálov je regionalizácia SR a vyjadrenie stupňa environmentálnej kvality územia, ktorý je prezentovaný na nasledovnom obrázku. Podľa použitej metodiky je oblasť okolia Martina charakterizovaná ako prostredie vyhovujúce. Medzi negatívne faktory v území patrí predovšetkým znečistenie ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami, znečistenie povrchových vôd a nízka ekologická kvalita územia.

Obr.7 Regióny environmentálnej kvality (SAŽP, 2016)

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

1.1. PÔDA

Lokalita určená pre výstavbu OS je súčasťou zastavaného územia mesta Martin a v katastri nehnuteľností je vedená ako zastavané plochy a nádvoria. Územie nie súčasťou poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov. Z uvedeného dôvodu nie je potrebné riešiť vyňatie pozemkov z PP ani LP.

1.2 NÁROKY NA ZASTAVANÉ ÚZEMIE

Z titulu výstavby HBV, IBV a príslušnej infraštruktúry areálu dôjde k asanácii objektov bývalého pivovaru v rozsahu, ktorý bol definovaný v dokumentácii pre odstránenie stavieb „Odstránenie existujúcich objektov, areál pivovaru Martiner“ (DZ architekti, 07/2019). V rámci prípravy územia pre výstavbu OS budú odstránené nasledovné objekty:

Názov objektu	Č. parcely
Administratívna budova	3640/1
Drevená prenosná bunka	3649/1
Sklad pri vrátnici	3649/1
Administratívna budova	3649/2
Unimobunky – 3x	3618/2
Sklad plechovíc, plniareň	3671/2
Spojovací krčok, výmenníková stanica	3671/2
Sklad č. 4	3671/3
Sklad č. 1	3671/4
Budova – pivnice, trafostanica, sklad MTZ, bufet, administratívna budova, sudovňa	3671/5
Sklad 3	3671/6
Výrobný monoblok	3671/7
Cylindrokónické tanky (už len spevnená plocha)	3671/9
Kotolňa (už len spevnená plocha)	3671/9
Mlátareň	3671/10
Sklad č.2	
Strojovňa	3671/14
Sociálna budova	3671/15
Garáže a dielne	3671/16
Plotové múry a oplotenie	3640/2, 3649/1, 3618/2, 3651/2, 3671/7
Spevnené plochy	3641, 3618/2, 3671/1
Nespevnené plochy	3640/2, 3649/1, 3618/2, 3671/11

K ďalším objektom, ktoré budú demontované a odstránené sú objekty súvisiace s inžinierskymi sieťami. Jedná sa o vonkajšie osvetlenie, areálové rozvody tepla a pary, prípojky vody a areálové rozvody, areálové kanalizácia, prípojka VN a NN a prípojka plynu.

1.3 VODA

V okolí navrhovanej zástavby, konkrétne na ulici Pivovarská a Hollého, sa v komunikáciách nachádza vodovodná sieť s dimenziou DN 100 LT, z ktorého bude riešená lokalita napojená novým rozvodom pitnej vody z HDPE rúr dimenzie DN 110.

Spotreba vody

Špecifická potreba vody pre bytový fond vypočítaná podľa vyhlášky 684/2006 Z.z. je stanovená na 135 l/os/deň,

- súčiniteľ dennej nerovnomernosti $k_d = 1,6$,
- súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti $k_h = 1,8$.

Priemerná denná potreba: $Q_p = 905 \text{ osôb} \times 135 \text{ l/os/deň} = 122\,175 \text{ l/deň} = 1,41 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba: $Q_d = Q_p \times k_d = 1,41 \text{ l/s} \times 1,6 = 2,25 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba: $Q_h = Q_d \times k_h = 2,25 \text{ l/s} \times 1,8 = 4,05 \text{ l/s}$

Ročná potreba vody: $Q_r = Q_p \times 365 = 57\,780 \text{ l/deň} \times 365 = 44\,593\,875 \text{ l/rok}$
 $= 44\,593,875 \text{ m}^3/\text{rok}$

1.4 OSTATNÉ SUROVINOVÉ A ENERGETICKÉ ZDROJE

Zdroj tepla

Z koncepcie zásobovania teplom v meste Martin vyplýva v čo najväčšej miere využívať centrálny zdroj tepla (CZT). Rozvody horúcovodu prechádzajú v južnej časti riešeným územím, kde bude potrebná preložka. V riešenom území sa uvažuje jednak s použitím CZT, ako aj s využitím iných zdrojov výroby tepla - plyn, tepelné čerpadlá, a pod.

Bytové domy

Ako zdroj tepla sa uvažuje výmenníková stanica, ktorá bude napájaná od centrálného dodávateľa (CZT). Každý bytový dom bude teda mať samostatný zdroj tepla, vlastnú výmenníkovú stanicu, pre vykurovanie a ohrev TUV, umiestnenú v priestoroch podzemných garáží.

Potreba tepla celkom: 1028 kW

Ročná spotreba tepla celkom: 6044,7 GJ/rok

Viladomy

Ako zdroj tepla sa v projekte uvažuje výmenníková stanica, ktorá bude napájaná od centrálného dodávateľa (centrálne zásobovanie teplom – CZT). Každý dom bude teda mať samostatný zdroj tepla, vlastnú výmenníkovú stanicu, pre vykurovanie a ohrev TUV, príp. tepelné čerpadlo.

Potreba tepla celkom: 205 kW

Ročná spotreba tepla celkom: 1205,5 GJ/rok

Rodinné domy

Ako zdroj tepla sa v projekte uvažuje plynový kondenzačný kotol Viessmann Vitodens 222-W, s celkovým vykurovacím výkonom 13,0 kW. Každý dom bude teda mať samostatný zdroj tepla pre vykurovanie a ohrev TUV, s vykurovacím médiom plyn, resp. alternatívnym zdrojom - tepelné čerpadlo.

Potreba tepla celkom: 149,1 kW

Ročná spotreba tepla celkom: 877,8 GJ/rok

Elektrická energia

Zásobovanie riešeného územia elektrickou energiou, v ktorom sa v minulosti nachádzal areálu pivovaru, bolo z trafostanice, ktorá bola jeho súčasťou. Je vintegrovaná do sústavy objektov výroby a administratívy. Po asanovaní budov bude trafostanica zrušená vrátane VN prípojky. Pre potrebu novej výstavby bude využitá existujúca trafostanica situovaná blízko križovatky Hollého a Podhájska.

Areálom na juhovýchodnej strane prechádza existujúci NN rozvod, ktorým sú napojené existujúce bytové domy. Z tohto dôvodu bude potrebná jeho preloženie.

Pri spracovaní návrhu výkonovej bilancie je potrebné konštatovať, že riešené územie bude plynofikované.

Odbery bytového charakteru (bytového konzumu) zahŕňajú výkonové požiadavky bytov (osvetlenie, technológia varenia a pečenia, klimatizácia, domáce rôznorodé spotrebiče). Preto treba vychádzať z predpokladu, že spotreba bytového charakteru bude trvale závislá od množstva a výkonnosti moderných domácich spotrebičov. Vykurovanie a ohrev TUV bude z centrálného zdroja, v RD bude zemným plynom.

Požiadavky na elektrickú energiu

Objekt	Výpočtový výkon P_p v kW	Ročná spotreba v MWh
Bytový dom typ A 4x	68,7	55,0
Bytový dom typ B 4x	57,2	45,6
Bytový dom typ C 1x	37,4	30,0
Viladom 5x	35,0	28,0
Rodinné domy 21x	12,0	9,6

Vonkajšie osvetlenie

Nové miestne komunikácie budú osvetľované stožiarový svietidlami, ktoré budú osadené energeticky úspornými výbojkami. Rozvody budú v trase káblových NN rozvodov.

Zásobovanie zemným plynom

V blízkosti riešeného územia sa nachádza - rozvod STL, situovaný v ulici Pivovarská a rozvod NTL nachádzajúci sa v ulici Mládeže. Vzhľadom na to, že v riešenom území sú navrhované nové energetické trasy a STL rozvody, navrhuje sa dvojcestné zásobovanie energiami.

Pre výstavbu 21 ks RD budú zhotovené plynové prípojky v počte 22 ks, v rodinných domoch bude inštalovaný plynový kotol pre vykurovanie, ohrev TUV a varenie. Bytové domy typ A, B, C v počte 8 ks a Viladomy v počte 5 ks, budú pre vykurovanie o ohrev TUV napojené na CZT Martinská tepláreň Martin.

Spotreba zemného plynu:

21 ks RD max. spotreba ZP bude $1,5 \text{ m}^3/\text{h}$, á $2500 \text{ m}^3/\text{rok}$, spolu spotreba v RD bude ZP $31,5 \text{ m}^3/\text{h}$ a $52\,500 \text{ m}^3/\text{rok}$. Výpočet ZP: $21 \times 1,5 = 31,5 \text{ m}^3/\text{h}$, $21 \times 2500 = 52\,500 \text{ m}^3/\text{rok}$.

1.5 DOPRAVNÁ A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Riešené územie je sprístupnené 3 dopravnými vjazdmi: 2mi pre automobilovú dopravu - z ulíc Hrdinov SNP (existujúci vjazd) a Pivovarskej (navrhovaný vjazd), z ulice Hollého sa počíta so vstupom len pre peších a cyklistov, poprípade s pohotovostným vjazdom pre záchrannú a požiaru techniku.

Dopravnú kostru územia tvorí zokruhovaná sieť vnútorných obojsmerných obslužných komunikácií, ktorá rešpektuje navrhovanú urbanistickú štruktúru zástavby a umožňuje tak čo najefektívnejšie využitie územia. Hlavnú komunikačnú os územia tvorí cesta medzi viladomami a zástavbou bytových domov, z ktorej sú navrhnuté aj vjazdy do podzemných garáží pod bytovými domami. Vnútrobloky bytových domov sú navrhnuté s maximálnym dôrazom na pohodlie a bezpečnosť chodca, s možným vjazdom pohotovostnej dopravy, resp. záchrannej a hasičskej techniky.

Sprístupnenie územia prostredníctvom mestskej hromadnej dopravy umožňujú autobusové linky vedené po ulici Hollého a Mládeže. Novonavrhovaná zástavba je obslužená prostredníctvom MHD jednou existujúcou autobusovou zastávkou, situovanou na ulici Hollého, s pešou dostupnosťou do 450 m.

V celom riešenom obytnom území (RD, VD, BD) je spolu navrhnutých 493 parkovacích a odstavných plôch z toho 340 je navrhovaných v podzemných garážach.

Na sprístupnenie pozemkov a stavieb vnútri riešeného územia je navrhnutý zokruhovaný systém obojsmerných obslužných komunikácií funkčnej triedy C3 kategórií MOU 8,0/40, so šírkou dopravného priestoru 10,0 m, t.j. 7,0 m šírka komunikácie (2 x 3,0 m jazdné pruhy + 2 x 0,5 m bezpečnostný odstup) + 2 x obojstranný chodník pre peších o šírke=1,5 m, resp. jednostranný chodník pre peších so šírkou 1,5 m.

Komunikácie, vrátane polomerov v križovatkách, sú navrhnuté v súlade s STN 73 61 10.

1.6 NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Stavbu IBV a HBV bude realizovať vybraný dodávateľ, disponujúci potrebnou kapacitou zamestnancov v požadovanej profesijnej skladbe. Stavba rodinných domov bude prebiehať individuálne väčšinou prostredníctvom menších stavebných firiem. Za súčasného stavu poznania nie je možné odhadnúť počet pracujúcich na stavbe.

Prevádzka OS nie je zdrojom nových pracovných miest.

2 ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2.1. ZDROJE ZNEČISTENIA OVZDUŠIA

Stavba obytnej zástavby bude vplývať na ovzdušie počas výstavby a počas samotného užívania.

Vplyvy počas výstavby

Počas výstavby budú vplývať na okolité ovzdušie stavebné mechanizmy a motorové vozidlá jednak výfukovými plynmi zo spaľovania motorovej nafty, emisiami prepravovaných práškových stavebných materiálov (cement, omietkové zmesi, piesok, ďalšie stavebné materiály) a tiež emisiami prachu pohybom vozidiel po komunikáciách. Zdrojom znečistenia ovzdušia bude aj samotné stavenisko, kde sa prach bude uvoľňovať do ovzdušia z obnaženého pôdneho krytu ako aj z depónií vplyvom vetra. Znečistenie sa hlavne prejaví lokálne priamo na stavenisku a v menšej miere na prístupových komunikáciách.

Vplyvy počas užívania

Predpokladá sa, že vykurovanie a prípravu teplej vody bude v rodinných domoch na zemný plyn, pričom každý rodinný dom bude mať svoj vlastný plynový kondenzačný kotol s tepelným výkonom 13 kW. Jedná sa o základný koncept riešenia pre rodinné domy, alternatívne sa počíta aj s inými zdrojmi a to tepelnými čerpadlami, solárnymi panelmi, elektrickou energiou a pod. Výber spôsobu vykurovania v rodinných domoch bude na individuálnom výbere každého vlastníka. Vykurovanie byrových domov bude z CZT, rovnako aj Viladomov (alternatívou sú aj tepelné čerpadlá, solárne panely a pod.). Z hľadiska stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia bude „najhorším“ scenárom základný návrh využitia plynových kondenzačných kotlov s tepelným výkonom 21 x 13 kW.

Množstvo znečisťujúcich látok bude pri spálení 52 500 m³ zemného plynu za rok nasledovné:

Tab. 11 Údaje o množstve vypúšťaných ZL

Znečisťujúce látky t/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
Kotolne	0,0038	0,0004	0,3023	0,0755	0,00507

Je predpoklad, že niektoré rodinné domy využijú aj alternatívny spôsob vykurovania resp. výroby elektrickej energie (solárna energia, tepelné čerpadlá...).

Výpočet emisií znečisťujúcich látok vychádza z intenzity dopravy, plynulosti dopravného prúdu a z vývoja špecifických emisných faktorov.

Existencia spoľahlivých emisných faktorov je základným predpokladom pre výpočet emisií z dopravy. Pre výpočet emisných faktorov bol použitý program MEFA v.13¹, ktorý sa pri výpočtoch záväzne používa v Českej republike. Ako východiskový podklad pri tvorbe programu bola využitá databáza HBEFA - „Handbook Emission Factors for Road Transport“. Získané údaje boli ďalej doplnené s využitím ďalších zahraničných metodík (CORINAIR, COPERT).

Program umožňuje výpočet univerzálnych emisných faktorov pre všetky základné kategórie vozidiel rôznych emisných úrovní, pričom zohľadňuje tiež ďalšie zásadné vplyvy na hodnotu emisných faktorov - rýchlosť jazdy, pozdĺžny sklon vozovky i starnutie motorových vozidiel.

Množstvo emisií znečisťujúcich látok produkovaných automobilovou dopravou zásadne ovplyvňuje skladba vozového parku z hľadiska zastúpenia vozidiel podľa emisných charakteristík. Tieto údaje ovplyvňujú výsledok emisného výpočtu v dôsledku značne odlišných hodnôt merných emisií pri jednotlivých emisných kategóriách (EURO 0 - EURO 6). Pri odhade skladby vozového parku sme sa opierali o výsledky prieskumov v ČR² a údajov zverejnených Ministerstvom životného prostredia Českej republiky.

Pri osobných vozidlách program odlišuje emisné faktory pre benzínové a naftové motory. Pre stanovenie emisného faktoru osobných vozidiel bol na základe konzultácie s pracovníkmi Výskumného ústavu dopravného v Žiline stanovený podiel vozidiel benzín: nafta v pomere 65 : 35 %.

Z hľadiska plynulosti dopravy je pre pohyb po parkovisku charakteristický režimom Stop & Go. Vzhľadom k tomu bola pre výpočet emisných faktorov použitá v zmysle metodiky MEFA trieda plynulosti 10. Priemerná rýchlosť vozidiel bola uvažovaná 10 km/h. Pre pohyb vozidiel po areálovej komunikácii bola uvažovaná rýchlosť 40 km/h, s triedou plynulosti 2.

Tab.12 Uvažované emisné faktory osobných motorových vozidiel

Rýchlosť [km/hod]	CO [g/km]	NO _x [g/km]
10	3,698	0,260
40	0,657	0,247

2.2 ODPADOVÉ VODY

Z novonavrhovaných objektov budú vznikať dažďové a splaškové odpadové vody.

Vody z povrchového odtoku

Dažďové vody z komunikácií, spevnených plôch a striech je potrebné v čo najväčšej miere zadržať v území a zachovať tak retenčnú schopnosť územia, vzhľadom na klimatické zmeny a v súlade s prijatou štátnou "Stratégiou adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy", r.2014 a 2018.

V území je potrebné túto vodu akumulovať (napr. dažďové záhrady, zberné nádrže, ap.) a využívať následne na závlahu pozemkov. Dažďovú vodu je možné kontrolovane vypúšťať, po odznení prívalovej zrážky a po jej prečistení, do recipientu, ktorým je Pivovarský potok. Dažďové vody pred zaústením do vsaku budú predčistené v odlučovači ropných látok (ORL) a po ich predčistení a zbavení plávajúcich látok, usaditeľných látok a ropných látok budú zaústené do vsakov, resp. cez prepad do Pivovarského potoka.

Dažďové vody zo striech rodinných domov a viladomov budú odvedené lokálne, napr. do zberných nádrží, kde zachytené dažďové vody budú využívané na zavlažovanie. V prípade nepriaznivých poveternostných podmienok budú cez prepadové potrubie odvedené do vsakovacích studní a blokov.

V území bytových domov budú v rámci vegetačných plôch riešené dažďové záhrady v ďalšom stupni PD.

¹ Mobilní Emisní Faktory, verzia 2013

² Zjištění aktuální dynamické skladby vozového parku na silniční síti v ČR a jeho emisních parametrů v roce 2010 (Atem, 2010)

Množstvo odpadových dažďových vôd:

Špecifická výdatnosť dažďa pre 15-minútový dážď s periodicitou 0,2, t.j. raz za 5 rokov je 126 l/sec/ha (zrážkomerná stanica – Martin).

$$Q_{\text{dažd'a}} = F * i * \psi$$

$Q_{\text{dažd'a}}$ - prietok dažďových vôd
 F - odvodňovaná plocha [ha]
 i - intenzita max. dažďa [$\text{l.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}$]
 ψ - koeficient odtoku (STN 736701)

súčiniteľ odtoku pre asfaltové a betónové vozovky - 0,90

súčiniteľ odtoku pre zelené strechy – 0,5

súčiniteľ odtoku pre pevné strechy - 1

$$Q_{\text{dažd'a}} = 144,79 \text{ l/sec}$$

Odpadové vody splaškové

V bezprostrednej blízkosti riešeného územia sa v komunikáciách nachádza splašková kanalizácia - konkrétne v uliciach Mládeže a Hollého dimenzie DN 400 a v ulici Pivovarská je trasovaná kanalizácia dimenzie DN 300, z ktorých bude riešená lokalita napojená.

Množstvo splaškových vôd:

Množstvo splaškových odpadových vôd sa rovná vypočítanej potrebe pitnej vody.

Ročné množstvo odpadovej vody: $Q_r = 44\,593,875 \text{ m}^3/\text{rok}$

2.3 ODPADY

V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, vzniknú realizáciou posudzovanej činnosti (výstavbou) druhy odpadov, zaradené do kategórie ostatných (O) a nebezpečných odpadov (N) (tab.13).

Tab.13 Predpokladané druhy odpadov, ktoré vzniknú počas demolácie objektov s predpokladanými množstvami

Č. druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória	Množstvo v t
16 02 09	Transformátory a kondenzátory obsahujúce PCB	N	4,6
16 02 14	Vyradené zariadenia iné ako v 16 02 09	O	1,5
17 01 01	Betón	O	88 108
17 01 02	Tehly	O	20 422
17 01 03	Obkladačky, dlaždice	O	82,8
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek...iné ako uvedené v 170106	O	4 441
17 02 01	Drevo	O	467,5
17 02 02	Sklo, sklobetóny	O	68,2
17 02 03	Plasty	O	22,9
17 03 02	Bituménové zmesi	O	1 858
17 04 05	Železo a oceľ	O	672,8
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 170410	O	58,8
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako v 17 05 03	O	3 083
17 06 04	Izolačné materiály iné ako v 17 06 01, 03	O	641,5
20 01 01	Lepenka	O	193
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	3,8

Tab.14 Predpokladané druhy odpadov, ktoré vzniknú počas výstavby

Č. druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované NL	N
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek...iné ako uvedené v 170106	O
17 02 01	Drevo	O
17 02 03	Plasty	O
17 04 05	Železo a oceľ	O
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 170505	O
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 170410	O
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 170901-170903	O

Korektné zneškodnenie odpadov vzniknutých počas výstavby zabezpečí stavebník v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. Odpady vyprodukované počas výstavby bude zbierať oddelene a odovzdá ich oprávnenému subjektu, alebo zabezpečí ich zhodnotenie, prípadne zneškodnenie. Počas celej doby výstavby bude vedená evidencia o množstvách a druhoch vzniknutých odpadov a o spôsobe ďalšieho nakladania s nimi. V prípade, že výkopová zemina bude následne umiestnená a využitá v mieste stavby (na pozemku investora napr. na úpravu terénu) nebude sa vzťahovať na nakladanie s ňou zákon o odpadoch.

Počas užívania bytov a rodinných domov bude vznikať hlavne komunálny odpad z domácností. Komunálny odpad bude zhromažďovaný v kontajneroch na KO, vyseparované zložky z komunálneho odpadu budú zbierané oddelene do samostatných kontajnerov a následne bude zhodnocovaný resp. zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením mesta Martin. Súčasťou areálu HBV v zóne A a B budú vyčlenené priestory na zber komunálneho odpadu a vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu. Celá plánovaná IBV a HBV sa napojí na spôsob nakladania s komunálnym odpadom mesta Martin (VZN 132/2020 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi).

2.4 HLUK A VIBRÁCIE

Etapa výstavby

Počas výstavby obytných objektov OS budú zdrojom hluku dopravy stavebné mechanizmy, činnosti, ktoré sprevádzajú stavebné postupy a stavenisková a mimostavenisková doprava. Pôsobenie hluku bude dočasné a priestorovo obmedzené miestom vykonávania stavebných prác.

Podľa nariadenia vlády SR č. 78/2019 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore, sú pre jednotlivé zariadenia používané na stavbe ustanovené prípustné hladiny akustického výkonu v dB uvedené v tab. 10.

Tab. 15 Zariadenia, pre ktoré sú ustanovené najvyššie prípustné hodnoty emisií hluku.

Typ zariadenia	Čistý inštalovaný výkon P (kW)	Prípustná hladina akustického výkonu v dB/1 pW
Zhutňovacie stroje	$8 < P \leq 70$	106
	$P > 70$	$86 + 11 \lg P$
Pásové dozéry, pásové nakladače	$P \leq 55$	103
	$P > 55$	$84 + 11 \lg P$
Kolesové dozéry, kolesové nakladače, dampéry, gradery, finišéry	$P \leq 55$	101
	$P > 55$	$82 + 11 \lg P$
Kompresory	$P \leq 15$	97
	$P > 15$	$95 + 2 \lg P$

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že hluk v okolí zemných strojov v činnosti dosahuje pomerne vysoké hladiny. Hluk od týchto strojov je dočasný a má výrazne premenný, prerušovaný charakter a závisí od druhu vykonávanej činnosti a od momentálne realizovanej technológie (bagrovanie, sypanie štrku, zhutňovanie, nakladanie atď.). Bežné je aj spolupôsobenie jednotlivých zdrojov hluku pri súčasnej práci niekoľkých strojov a zariadení. Hlukom zo stavebných prác na stavenisku bude atakovaná aj zástavba pozdĺž prístupových komunikácií vedúcich ku stavenisku.

Hlukom bude atakovaná hlavne individuálna a hromadná bytová zástavba, ktorá je situovaná v bezprostrednom okolí navrhovanej činnosti. Jedná sa o zástavbu na uliciach Hollého, Pivovarskej a Hrdinov SNP. Súčasná navrhovaná výstavba má práve nadväzovať na okolitú zástavbu. Je predpoklad, že rodinné domy budú stavané individuálne, ale najintenzívnejšie budú práce na bytových domoch vo východnej časti lokality.

Etapa užívania

Akustické pomery dotknutého územia sú určované predovšetkým mobilnými zdrojmi hluku.

Mobilné zdroje

Predstavujú predovšetkým automobily jazdiace po uliciach Hollého a Hrdinov SNP, menej z Pivovarskej ulice, ktorá je slepá. Najviac zaťažená bude komunikácia na ul. Hrdinov SNP, na ktorú je situovaný vjazd/výjazd v blízkosti bytových domov kde sa predpokladá najväčšia kumulácia dopravy. Vjazd/výjazd na Pivovarskú ulicu budú využívať predovšetkým užívatelia rodinných domov. Smerové vedenie dopravy predpokladáme na úrovni 80:20 pre ul. Hrdinov SNP. Štruktúra dopravy bude identická ako pri jestvujúcej zástavbe, jedná sa o obytnú funkciu generujúcou iba osobné vozidlá so špičkou v ranných hodinách pri odchode za pracovnými povinnosťami a sekundárnou v popoludňajších hodinách pri návrate domov.

Pre potreby posúdenia vplyvu hluku z plánovanej stavby na okolie a vplyvu dopravy na plánovanú IBV a HBV bola spracovaná hluková štúdia, ktorej výsledky sú uvedené v prílohe 2.

Stacionárne zdroje predstavujú vzduchotechnické zariadenia na nútenú výmenu vzduchu v podzemných garážach.

2.5 ZDROJ ŽIARENIA, TEPLA A ZÁPACHU

Nepriamym zdrojom tepla (akumulované slnečné žiarenie) bude umelý povrch bez vegetačnej pokrývky (strechy, odstavné plochy, komunikácie).

Zápach nebude užívaním produkovaný. Určitý zdroj zápachu umôže predstavovať produkcia komunálneho odpadu. S odpadom však musí byť zachádzané podľa zákona 79/2015 Z.z. o odpadoch, platného VZN mesta Martin a tak by sa malo predísť zápachu z tohto zdroja.

2.6 INÉ OČAKÁVANÉ VPLYVY, VYVOLANÉ INVESTÍCIE

Výstavba si vyžaduje vybudovať kompletnú infraštruktúru na lokalite, ktorá bude nadväzovať na existujúcu v obytnej zóne a ktorá nahradí v súčasnosti nevyhovujúcu v lokalite po bývalom pivovare.

3 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1 POSÚDENIE VPLYVOV NA OBYVATEĽSTVO

Vplyvy počas výstavby

Etapa demolačných prác a výstavby je z pohľadu dotknutého obyvateľstva najrizikovejšia a spôsobí dočasné zníženie životných podmienok a pohody bývania. Dominantnými vplyvmi budú hluk a prašnosť z demolačných a hrubých stavebných prác. Ďalším negatívnym prejavom budú prejazydy

nákladných vozidiel a stavebných mechanizmov po miestnych komunikáciách, ktorý je taktiež sprevádzaným hlukom, prašnosťou v suchom období a znečisťovaním komunikácií v daždivom období. Jedná sa o intenzívne vplyvy, ktoré trvajú od cca 6 mesiacov do 1,5 roka. Atakovaní budú predovšetkým obyvatelia na Pivovarskej a Hollého ulici. Intenzita vplyvov do veľkej miery súvisí s organizáciou výstavby a a disciplíny a zodpovednosti dodávateľa stavebných prác.

Vplyvy počas užívania

K výstavbe predmetnej stavby sa pristupuje v záujme zvýšenia životnej úrovne obyvateľstva - sprístupnenia a skvalitnenia nových možností pre individuálne a hromadné bývanie, ktoré sa v poslednej dekáde v meste Martin spomalilo, resp. presunulo sa mimo okresné mesto, čo sa nepriaznivo prejavuje poklesom počtu obyvateľov. V tomto ohľade je výstavba obytného súboru nesporným pozitívom z hľadiska ďalšieho rozvoja mesta Martin, nakoľko pokryje vzrastajúci dopyt po modernom bývaní, ktorého je v meste nedostatok čo spôsobuje výrazný nárast cien aj starších bytov. Veľkým pozitívom je revitalizácia postupne chátrajúceho areálu bývalého pivovaru, ktorý vizuálne nezapadá do širšieho centra mesta. Výstavba obytného súboru sleduje určitú formu kultivácie a oživenia tejto časti mesta rôznorodou formou bývania.

Tak ako každá iná ľudská aktivita zameraná na zvýšenie komfortu života, prináša aj posudzovaný OS v areály bývalého pivovaru so sebou niektoré negatívne stránky. Z nich je najvýraznejšou zvýšený dopravný ruch vozidiel obyvateľov a návštevníkov OS. Tento je spojený s tvorbou hluku a emisií v danom území. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že tieto prejavy sú registrované aj v súčasnosti, nakoľko nadväzuje na jestvujúce obytné zóny. Výstavbou podzemného aj povrchového parkoviska sa čiastočne zvýši kapacita parkovania, tieto kapacity však budú slúžiť iba pre obyvateľov navrhovaného obytného súboru. K pozitívam možno priradiť skutočnosť, že popri zástavbe lokality novými obytnými objektmi dôjde aj ku kultivácii plôch vo forme vegetačných úprav, výsadby parkovej zelene. V lokalite vzniknú iba malé zdroje znečisťovania ovzdušia v rodinných domoch (plynové kotle), za predpokladu, že sa užívatelia rodinných domov rozhodnú pre túto formu vykurovania a oprípravy TUV. Ostatné obytné objekty budú vykurované z CZT mesta Martin. Doprava súvisiaca s prevádzkou OS nie je v porovnaní so súčasnými úrovňami intenzít v riešenom území dramatická. S tým súvisia nízke hladiny produkovaných emisií a rovnako sa predpokladajú hladiny hluku prakticky na súčasnej úrovni (jedná sa výlučne o osobné vozidlá), vrátane kumulatívneho vplyvu so súčasnými obytnými objektmi. Zvýšené hladiny hluku sa predpokladajú počas rannej a popoludňajšej špičky.

Doprava generovaná samotnou posudzovanou činnosťou nepredstavuje riziko pre dotknuté okolie nakoľko príspevok na zvýšení k súčasnej akustickej záťaži predstavuje od 0,2 dB do 1,6 dB, čo sú hodnoty, ktoré reálne nie sú pre priemerne zdravé osoby rozpoznateľné.

Z predikcie šírenia sa hluku počas prevádzky technických a technologických zariadení a mobilných zdrojov v rámci areálu OS vyplýva, že nie je predpoklad na prekročenie prípustných hodnôt hluku z iných zdrojov pre najbližšie chránené objekty bývania ani pre jeden časový interval. Vypočítané hodnoty sú podlimitné, s maximom na úrovni max 44,8 dB(A) pre nočný čas. Toto konštatovanie platí iba pre emisie z hluku súvisiaceho z posudzovanej stavby.

Na základe podkladov a výpočtov sú zdrojom hluku vzduchotechnické zariadenia. Aby ich činnosťou, pri spolupôsobení ostatných zdrojov hluku súvisiacich s posudzovaným objektom, nedošlo k prekročeniu prípustných hodnôt hluku z iných zdrojov v záujmovom území (vrátane navrhovaného bytového domu v prípade jeho realizácie), navrhli sme najvyššiu možnú hodnotu akustického výkonu zdroja hluku $L_{WA} = 70$ dB.

Na ochranu vnútorných priestorov obytných budov bola v zmysle záverov hlukovej štúdie odporúčaná trieda 2 kvality zvukovej izolácie okien.

Pre účely posúdenia vplyvu výstavby OS na svetlotechnické pomery v území bol spracovaný svetlotechnický posudok, ktorý je súčasťou projektovej dokumentácie. Posudok bol zameraný na dve oblasti – preslnenie okolitých budov vplyvom posudzovanej stavby a posúdenie vplyvu posudzovanej

stavby na denné osvetlenie okolitých miestností. Z vyhodnotenia svetlotechnického posudku, ktorý je doložený v prílohe č. 4 vyplývajú nasledovné závery:

- Vplyv plánovanej výstavby IBV Pivovar (Areál bývalého martinského pivovaru v Martine) vyhovuje požiadavkám STN 73 4301 na preslnenie okolitých bytov.
- Vplyv plánovanej výstavby IBV Pivovar (Areál bývalého martinského pivovaru v Martine) vyhovuje požiadavkám STN 73 0580-1, Zmena 2 a STN 73 0580-2 na denné osvetlenie okolitých obytných miestností a miestností s dlhodobým pobytom ľudí.

Ďalším vplyvom budú emisie znečisťujúcich látok z dopravy po komunikáciách záujmového územia.

Z výsledkov rozptylovej štúdie (príloha 3) vyplýva, že príspevok imisií z dopravy súvisiacej s OS je veľmi nízky. Pri krátkodobých koncentráciách NO_2 predstavuje $10,84 \mu\text{g}/\text{m}^3$, čo je 5,4 % limitnej hodnoty a pri krátkodobých koncentráciách PM_{10} $2,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, čo je 4,6 % limitnej hodnoty. Znamená to, že limity nebudú prekročené ani v kumulovanom stave. Priemerné ročné koncentrácie ZL dosahujú zanedbateľné hodnoty.

Príspevky k priemerným ročným koncentráciám ZL možno charakterizovať ako mierne. Možno tak konštatovať, že priemerné ročné koncentrácie ZL nebudú prekročené ani po pripočítaní hodnoty regionálneho pozadia.

Prijateľnosť činnosti

Navrhovaná činnosť výstavby OS prináša do územia kultiváciu a oživenie lokality, ktorá je cca 10 rokov opustená a postupne chátra. Zvýši sa potenciál nového a rôznorodého bývania priamo v meste Martin, ktoré ako iné podobné mestá trpia úbytkom obyvateľov. Z tohto „celomestského“ pohľadu je hodnotenie navrhovanej činnosti jednoznačne pozitívne. Z lokálneho hľadiska už takéto konštatovanie nie je jednoznačné, pretože sa jedná o pomerne veľkú zmenu v lokalite, ktoré prinášajú aj negatívne prejavy najmä vo fáze demolácie existujúcej zástavby a výstavby nového OS. To so sebou prináša dočasné zníženie pohody bývania a životných podmienok bývajúcего obyvateľstva, ktoré môže danú stavbu prijímať s výhradami. Zo skúseností z podobných stavieb sú negatívne postoje k takýmto zmenám v území prvé roky, s narastajúcim časom sa aj noá stavba stáva súčasťou územia.

Plánovaná výstavba je v súlade s platným územným plánom mesta Martin.

3.2 POSÚDENIE VPLYVOV NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE

Reliéf a horninové prostredie

Vzhľadom na skutočnosť, že OS je navrhovaný s podzemným parkovaním predpokladáme prebytok zeminy, ktorý bude vybilancovaný vo vyššom stupni projektovej prípravy. Časť z tejto zeminy bude využitá pre spätné terénne úpravy, zvyšok bude umiestnený na skládku nie nebezpečného odpadu, resp. na vopred určené terénne úpravy. Podrobná bilancia výkopových prác bude uvedená v projekte pre stavebné povolenie, kde bude navrhnuté aj následné použitie prebytku výkopovej zeminy. Pozemok je umiestnený na rovinatom teréne, územie nie je ohrozené zosuvmi.

Podzemná a povrchová voda

Vplyvy počas výstavby

Zástavba OS je navrhovaná mimo ochranné pásmo vodného toku Pivovarského potoka, ktorý preteká južnou hranicou areálu OS. Žiadny objekt nebude zasahovať do tohto vodného toku, zachovaný zostane aj brehový porast. Pivovarský potok môže byť v určitom čase (prívalové dažde) negatívne ovplyvnený splavom z odkrytej pôdy a z depónií vykopanej zeminy.

Ropné látky a oleje pri poruche mechanizmov a vozidiel môžu preniknúť do podzemnej vody (nebol zatiaľ realizovaný hydrologický prieskum). Prúdenie podzemnej vody môže byť v prípade bytových

domov s podzemnými garážami ovplyvnené hlbšími výkopovými prácami. Ovplyvnenie prúdenia podzemnej vody nepredpokladáme pri výstavbe rodinných domov a viladomov, nakoľko tie nebudú podpivničené.

Eliminácia rizika úniku ropných látok a iných znečisťujúcich látok z vozidiel, stavebných mechanizmov a strojov je otázkou prevencie a udržiavania mechanizmov a vozidiel v dobrom technickom stave. Prípadný únik ropných látok v minimálnych objemoch je zvládnuteľný bežne dostupnými havarijnými prostriedkami (zemina, piesok, piliny, vapex apod.). Väčšie úniky charakteru mimoriadneho znečistenia vôd (MZV) je potrebné hlásiť bezodkladne Slovenskej inšpekcii životného prostredia.

Vplyvy počas užívania

Pri navrhovanej činnosti nie je predpoklad znehodnotenia kvality povrchových a podzemných vôd únikmi znečisťujúcich látok z kanalizácie. Splašková kanalizácia je riešená ako ucelený vodotesný systém zaústnený do ČOV, preto pri bežnej prevádzke nie je predpoklad úniku splaškov mimo kanalizačný systém.

Dažďová kanalizácia je riešená ako ucelený vodotesný systém, ktorá systémom uličných vpustov odvádza dažďové vody do vsakovacieho systému. Dažďové vody z parkovacích plôch pred zaústením do vsaku budú predčistené v odlučovači ropných látok (ORL) a po ich predčistení a zbavení plávajúcich látok, usaditeľných látok a ropných látok budú zaústnené do vsakov. Preto by znečisťujúce látky zo spevnených povrchov zmyté dažďovou vodou nemali prechádzať do podzemných vôd. Týmto riešením sa neovplyvní ani hladina podzemných vôd, dažďové vody budú vsakovať tam, kde spadnú, čo bude priaznivo vplyvať na vodnú bilanciu daného územia. Dažďovú vodu je možné kontrolované vypúšťať, po odznení prívalovej zrážky a po jej prečistení, do recipientu, ktorým je Pivovarský potok.

Dažďové vody zo striech rodinných domov a viladomov budú odvedené lokálne, napr. do zberných nádrží, kde zachytené dažďové vody budú využívané na zavlažovanie. V prípade nepriaznivých poveternostných podmienok budú cez prepádové potrubie odvedené do vsakovacích studní a blokov.

Južná časť lokality je v kontakte s Brehovým porastom Pivovarského potoka. Táto časť nebude oplotená, ostane voľná tak, aby bol umožnený prístup správcu k vodnému toku. Hranica lokálneho biokoridoru síce nie je presne stanovená, ale zahŕňa tiež okolité brehové porasty.

Je potrebné rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam, okrem iných tiež biokoridory vyčlenené v rámci ÚPN mesta Martin. Ďalej zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi. Na pobrežných pozemkoch okrem iného je vlastník povinný dbať o ochranu vôd a zdržať sa činností, ktoré môžu ovplyvniť prirodzený režim vôd vo vodnom toku, znečistiť vodu alebo inak ohroziť jej kvalitu, znemožniť alebo sťažiť riadnu prevádzku a údržbu vodného toku a s ním súvisiacich vodných stavieb. Plánovaná investícia nezasahuje do toku Pivovarského potoka.

Vo februári 2020 bola zverejnená OÚ v Martine odborom krízového riadenia Informácia pre verejnosť v ktorej Pivovarský potok bol zaradený medzi zdroje ohrozenia z dôvodu výskytu povodní na danom vodnom toku. III. stupeň povodňovej aktivity bol na Pivovarskom potoku zaznamenaný v roku 2010. Zvlášť ohrozená bola časť v okolí zimného štadióna. I. stupeň povodňovej aktivity bol zaznamenaný aj v júli 2015.

Ovzdušie

Vplyvy počas výstavby

Tieto vplyvy sú časovo obmedzené a sú spojené predovšetkým so zvýšeným pohybom nákladných automobilov a stavebných mechanizmov. Sprievodným javom stavebnej činnosti môže byť zvýšená prašnosť a tvorba emisií. Táto sa bude prejavovať jednak v samotnom mieste výstavby a jednak na

prístupových komunikáciách. Z hľadiska intenzity vplyvov sa jedná o jeden z najväčších problémov, nakoľko realizácia bytových domov je v blízkosti od existujúcich domov na Majernej a Hájskej ulici. Kritické budú predovšetkým periódami s dlhšie trvajúcim suchým a veterným obdobím, kedy dochádza k víreniu prachu do širšieho okolia priamo zo staveniska, ako aj z prístupových komunikácií.

Tieto vplyvy sa musia eliminovať používaním vozidiel v dobrom technickom stave a s pravidelnými emisnými kontrolami, obmedzeným používaním cementu a ďalších práškových zmesí, dovozom betónu domiešavačmi z externých veľkokapacitných výrobných jednotiek. Imisie z pohybu dopravných prostriedkov sa budú obmedzovať pravidelným čistením kolies vozidiel od nánosov blata a čistením prístupovej komunikácie.

Vplyvy počas užívania

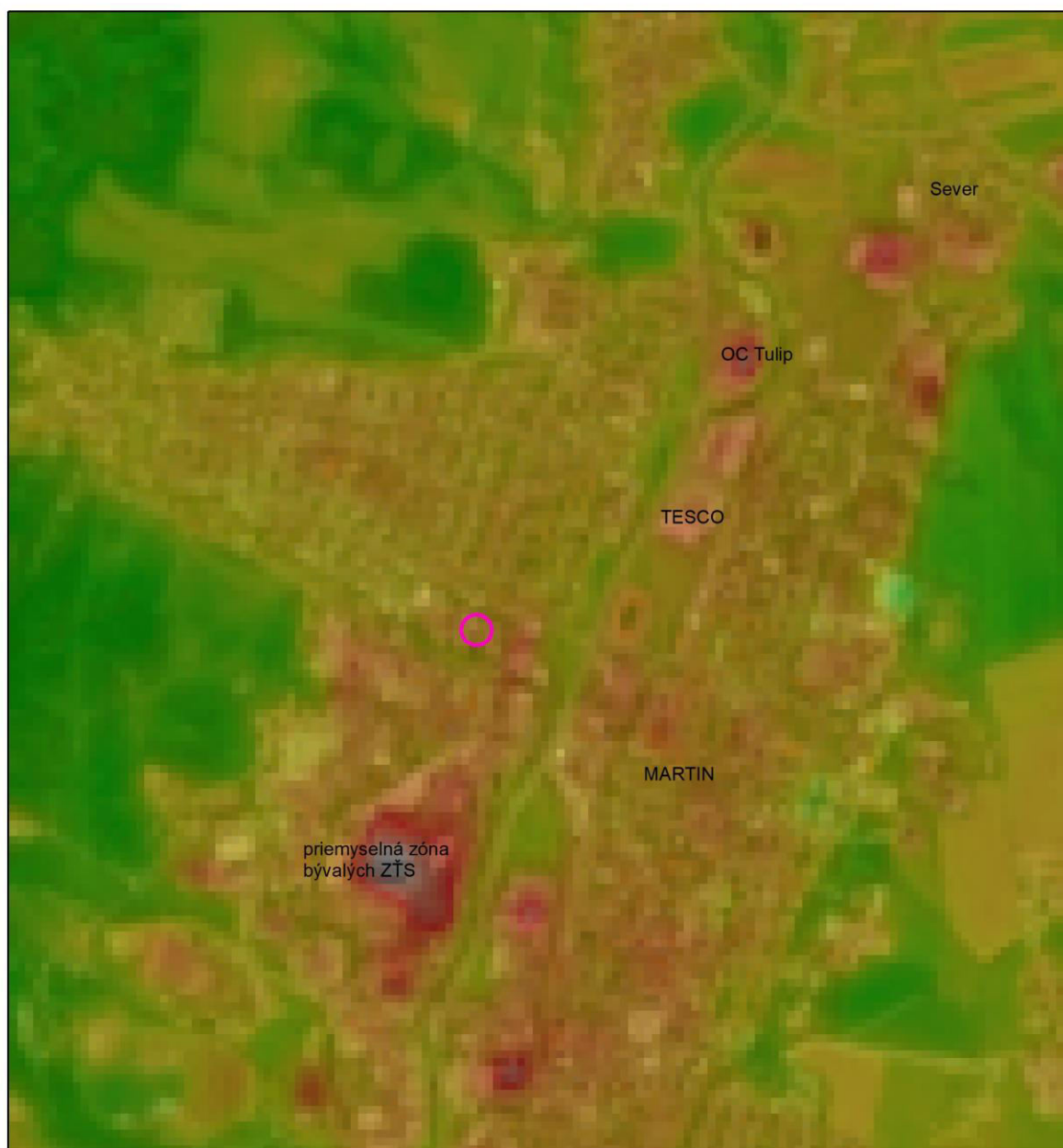
Na lokalite vzniknú stacionárne malé zdroje znečistenia ovzdušia z rodinných domov, ktoré budú využívať na vykurovanie zemný plyn. Samozrejme je na rozhodnutí každého z budúcich majiteľov rodinných domov či naozaj využije túto možnosť alebo sa rozhodne pre alternatívne riešenie (napr. tepelné čerpadlá, solárne panely a pod.). Viladomy a bytové domy budú ako zdroj vykurovania a prípravy TUV využívať CZT mesta Martin. %Dalším zdrojom emisií budú prejazdy osobných vozidiel obyvateľov navrhovaného OS. Vzhľadom na predpokladanú intenzitu a postupný zvyšujúci sa počet elektromobilov, imisná situácia sa zmení iba minimálne, resp. zostane na súčasnej úrovni. Výhodou lokalizácie navrhovaného OS je blízkosť zastávky MHD, ktorá je situovaná na Hollého ulici pri vsupe pre peších do OS. V súvislosti s podporou verejnej dopravy sa očakáva, že aj obyvatelia OS budú viac využívať verejnú dopravu na úkor osobnej aj pre veľmi dobrú dostupnosť centra mesta Martin.

Posúdenie vplyvu emisií z dopravy na obyvateľstvo je uvedené v prílohe 3.

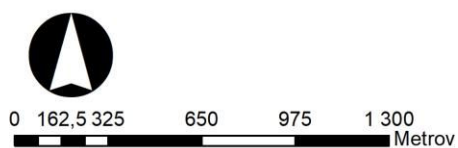
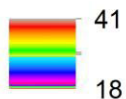
Vplyvy na miestnu klímu

Za negatívny dlhodobý vplyv na ovzdušie, do doby trvania navrhovanej činnosti môžeme považovať prehrievanie ovzdušia nad spevnenými plochami a zamedzenie prirodzeného výparu vodných pár do ovzdušia z pôdy. Vzhľadom na štruktúru územia, vysoký stupeň zastavanosti, môžeme tento vplyv považovať za mierny, ale v lokálnom merítke významný. Dôležitú úlohu bude zohrávať návrh vegetačných úprav, v rámci ktorých sú navrhované rozsiahlejšie vegetačné plochy.

Teplota povrchu na v posudzovanej lokalite pohybovala v čase vytvorenia snímky, t.j. 10.8. 2020 na úrovni 25 °C, t.j. na lokalite bývalého pivovaru. Najnižšie teploty povrchu vykazoval lesný porast západne od lokality, ktorého teplota sa pohybovala na úrovni 21 až 22 °C. Naopak zreteľne vyššie teploty povrchov boli zaznamenané v zastavanom území napr. v centrálnej časti mesta Martin, resp. aj na sídliskách, kde je hustejšia zástavba. V týchto miestach dosahovala teplota v priemere 27 – 29 °C, čo vyplýva z vyššieho podielu zastavaných plôch. Najvyššie teploty boli zaznamenané na strechách veľkých výrobných hál a obchodných centier s príslušnými parkoviskami, kde sa teploty pohybovali na úrovni 30 až 34 °C. Je zrejmé, že plochy so stromovým porastom a zeleňou má rádovo o cca 10 °C nižšiu teplotu ako spevnené plochy, resp. strechy veľkých objektov.

Obr.8 Teplota povrchu vytvorená zo satelitnej snímky Landsat 8 (OLI, TIRS) zo dňa 10.8.2020.**Legenda**

Teplota povrchu v stupňoch Celsia

Pôda

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v intraviláne mesta Martin na pozemkoch, ktoré vedené ako zastavané plochy a nádvorja. Nové rodinné a bytové domy v predmetnej lokalite budú bez vplyvu na poľnohospodársku pôdu, resp. lesné pozemky.

Flóra

V mesiacoch máj a jún 2021 bola v lokalite vykonaná inventarizácia drevín, ktorá tvorí prílohu č. 4 tohto zámeru. Od roku 2003, kedy bola výroba v pivovare ukončená začal areál v ďalších rokoch postupne chátrať a na neudržiavaných plochách sa začali šíriť náletové dreviny, ktoré v súčasnosti dosahujú takmer 75%. Do brehových porastov Pivovarského potoka sa zasahovať nebude, preto neboli do celkovej inventarizácie zahrnuté. Z invázných druhov sa v území nachádza javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*). Dôvodom odstránenia drevín je plánovaná výstavba rodinných a bytových domov v riešeno území.

V území bolo celkovo zistených 707 ks drevín s prevahou smreka, brezy, vrb a tuje a 3151 m² krovín.

Fauna

Vysoké stromy na lokalite tvoriace brehový porast Pivovarského potoka (topole, vrb) majú dutiny a košaté koruny. Tieto predstavujú významný prvok biotopu napr. pre dutinové hniezdiče vtákov; prípadne samotný biotop pre mnohé druhy hmyzu. Výstavbou nového OS podmienky v brehovom poraste nebudú zmenené, nakoľko výstavba doň nezasahuje.

Chránené územia

Navrhovaná činnosť, ktorá bude situovaná v západnej časti mesta Martin nezasahuje priamo do žiadnych veľkoplošných ani maloplošných chránených území v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Rovnako územie nie je súčasťou chránených vtáčích území a území európskeho významu, teda lokalít zaradených do systému Natury 2000 a vzhľadom na vzdialenosť je akýkoľvek vplyv na tieto lokality vylúčený.

Záujmové územie sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 341/2010 Z.z.

Chránené stromy

V záujmovom území sa chránené stromy nenachádzajú.

Územný systém ekologickej stability

Posudzovaná činnosť sa nachádza v kontakte s biokoridorom lokálneho významu Pivovarský potok. V predmetnej lokalite má potok zavedený brehový porast, ktorý však výstavbou OS nebude narušený ani ovplyvnený.

Krajina a scenéria

V lokalite dôjde k zmene funkcie aj scenérie krajiny. Pôvodnú priemyselnú funkciu nahradí obytná funkcia s prvkami individuálnej aj hromadnej zástavby s podielom spoevných plôch parkovísk ale aj zelene. Lokalita nadviaže na jestvujúcu obytnú zástavbu a preto zásah do scenérie bude pozitívnou zmenou, nakoľko v súčasnosti je areál opustený a postupne chátra.

3.3 VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX

Nepredpokladáme žiadne vplyvy ani na kultúrne pamiatky a kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. Dôjde k posilneniu obytnej funkcie prostredia, a naopak dôjde k oslabeniu predchádzajúcej priemyselnej funkcie územia.

Sekundárne navrhovaný OS pozitívne ovplyvní nadväzujúce komerčné aj nekomerčné služby v meste.

4 HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter stavby – obytná zóna relevantné posudzovať predovšetkým vplyv hluku a znečisteného ovzdušia zo stavebnej činnosti a dopravy.

Najviac bude územie postihnuté hlukom a znečistením ovzduším počas výstavby, keďže lokalita výstavby priamo nadväzuje na existujúcu obytnú zónu v bezprostrednom okolí na Pivovarskej ulici a Hollého ulici. Práve rodinné domy na týchto uliciach budú najvia atakované negatívnymi prejavmi výstavby nakoľko priamo susedia s predmetnou lokalitou.

Kritériom pre posudzovanie účinkov hluku je vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Počas obdobia užívania bude bezprostredné okolie OS ovplyvnené ako v súčasnosti dopravou na Hollého ulici, resp. na ul. Hrdinov SNP. Tieto časti môžeme zaradiť do kategórie III. (územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, **miestnych komunikácií s hromadnou dopravou**, železničných dráh a letísk, mestské centrá), kde sú prípustné hodnoty pre deň a večer z pozemnej dopravy stanovené na 60 dB a pre nočné hodiny na 50 dB. Hluk bude čiastočne eliminovaný stavebnými úpravami na dotknutých navrhovaných objektoch, ktoré sú špecifikované v priloženej hlukovej štúdii a v časti IV zámeru.

Dočasný hluk je možné znížiť najnovšími technológiami, novými strojmi a zariadeniami s dobrým technickým stavom a tiež nespúšťaním viacerých hlučných strojov súčasne v etape výstavby.

5 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Navrhovaná činnosť, ktorá bude situovaná v širšom centre mesta Martin nezasahuje priamo do žiadnych veľkoplošných ani maloplošných chránených území v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Rovnako územie nie je súčasťou sústavy európskych chránených území Natura 2000.

Zaujmové územie sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Martine, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 341/2010 Z.z.

Biodiverzita lokality bola znížená už v minulosti postupnou zástavbou v území. Najhodnotnejšie lokality podporujúce biodiverzitu v území je brehová vegetácia, ktorá však výstavbou nebude ovplyvnená. Chránené druhy živočíchov alebo rastlín na samotnej ploche výstavby zaznamenané neboli.

6 POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA

Sumárne zhodnotenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a rozloženia časového pôsobenia na obdobie výstavby a prevádzky sme posúdili verbálne numerickou stupnicou (tzv. rating systém) (tab. 16).

Jednotlivým indikátorom sme pridelovali bodové hodnoty, pričom bola použitá škála od + 5 (pozitívny vplyv) do - 5 (negatívny vplyv). Krajné hodnoty možno považovať za extrémne, mimoriadneho významu. Kritériám sme priradzovali relatívne hodnoty, vyjadrujúce mieru vplyvu v porovnaní s týmito extrémnymi hodnotami. Tam, kde to bolo možné, sa pri hodnotení kritérií porovnával rozdiel oproti súčasnemu stavu, resp. nulovému variantu.

Body boli pridelované na základe nasledovnej škály verbálnej významnosti:

- 0 minimálny až zanedbateľný vplyv
- 1 vplyv mierny, lokálny, krátkodobý, eliminovateľný dostupnými prostriedkami, minimálny rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
- 2 vplyv stredného významu, s dlhou dobou pôsobenia, zmierniteľný dostupnými prostriedkami, badateľný rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
- 3 významný vplyv, s dlhodobým pôsobením na malom území alebo krátko-dobým pôsobením na väčšom území, zmierniteľný ochrannými opatreniami, podstatný rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
- 4 veľmi významný vplyv, zásah veľkého územia, zmierniteľný náročnými prostriedkami alebo kompenzáciami, rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante je veľmi výrazný
- 5 vplyv extrémneho významu, s dlhodobým a územne rozsiahlym pôsobením, význame zhoršujúci (alebo zlepšujúci) súčasný stav územia, zmierňujúce opatrenia sú technicky nerealizovateľné alebo mimoriadne náročné.

V nasledujúcom hodnotení je symbolom – označený vplyv irelevantný a symbolom * vplyv potenciálny, napr. vplyv v prípade havárie.

Tab. 16 *Vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti*

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Vplyvy na obyvateľstvo			
Pohoda a kvalita života	Kvalita obytného prostredia	-3	0
	Bariérový vplyv	0	0
	Ovplyvnenie scenérie krajiny	-1	+1
	Ponuka pracovných príležitostí v dotknutej obci	+1	0
Zdravotné riziká	Hluk	-3	-1
	Emisie	-3	-1
	Vibrácie	-1	0
Vplyvy na prírodné prostredie a chránené územia			
Horninové prostredie	Ovplyvnenie ložísk surovín	-	-
	Narušenie stability horninového prostredia	-	-
	Znečistenie horninového prostredia	0	0
Ovzdušie	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	-2	-1
	Mikroklimatické zmeny	-1	0
Povrchové vody	Ovplyvnenie kvality povrchových vôd	-2*	-1*
	Ovplyvnenie režimu povrchových vôd	0	0
Podzemné vody	Ovplyvnenie kvality podzemných vôd	-2*	-1*
	Ovplyvnenie režimu podzemných vôd	-1	-1*
Pôda	Záber pôd	0	0
	Mechanická degradácia a kontaminácia pôd	0	0
	Erózia pôd	0	0
Biota	Výrub a výsadba stromovej a krovinej vegetácie	-3	+2
	Ovplyvnenie vzácnych biotopov	-	-
	Ovplyvnenie migrácie	-	-
	Vplyvy na ÚSES	0	0

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Chránené územia	Veľkoplošné a maloplošné chránené územia	-	-
	Chránené druhy	-	-
	Chránené stromy	-	-
	Územia európskeho významu a chránené vtáčie územia	-	-
	Chránené vodohospodárske oblasti	-	-
	Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych a termálnych vôd	-1*	-
<i>Vplyvy na urbánny komplex a využitie krajiny</i>			
Súladi s ÚPD	Súladi realizácie zámeru s územnoplánovacou dokumentáciou	+3	+3
Priemysel a služby	Obmedzovanie alebo rozvoj priemyselnej výroby a služieb	0	0
	Zásah do priemyselných areálov	-1	0
Rekreácia a cest. ruch	Obmedzovanie alebo rozvoj rekreácie a cestovného ruchu	-	-
	Zásah do areálov rekreácie a športu	-	-
Poľnohospodárstvo	Záber poľnohospodárskej pôdy	-	-
	Vplyv na poľnohospodársku produkciu	-	-
	Zásah do poľnohospodárskych areálov	-	-
	Delenie honov	-	-
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	-	-
Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	-	-
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	-	-
Vodné hospodárstvo	Vplyv na vodné stavby	-	-
	Vplyv na ochranné pásma vodných zdrojov	-1	-1
Odpadové hospodárstvo	Vplyv na zariadenia odpadového hospodárstva	-	-
	Tvorba odpadov	-1	-1
Dopravná a iná infraštruktúra	Zaťaženosť miestnych komunikácií	-1	-1
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby hodnotenej činnosti	-1	0
	Vplyvy na inžinierske siete v území	0	0
Kultúrne pamiatky	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla	-	-
	Vplyvy na archeologické náleziská	-	-

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti

- § Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch
- § Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- § Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- § Zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a príslušajúcimi vykonávacími vyhláškami
- § Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- § Vyhláška MŽP SR č. 244/2016 Z.z. o kvalite ovzdušia
- § Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o podpore, ochrane a rozvoji verejného zdravia
- § Nariadenie vlády SR č. 549/2007 Z. z. o ochrane ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
- § Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

- § Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- § NV SR 269/2010 Z.z. Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd
- § Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- § Vyhláška MŽP č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny
- § Zákon NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

7 PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Výstavba obytnej zóny IBV a HBV nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

8 VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Na základe vykonanej analýzy a posúdenia vplyvov výstavby a užívania obytnej zóny nie sú známe žiadne vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť ďalšie vplyvy na životné prostredie v dotknutom území, než boli popísané v predchádzajúcich častiach zámeru.

9 RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU ČINNOSTI

Na základe analýzy vplyvov neočakávame pri bežnej prevádzke významné nepredvídané riziká, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť životné prostredie.

Na základe analýzy vplyvov výstavby a prevádzky neočakávame pri bežnej prevádzke významné nepredvídané riziká, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť životné prostredie.

Vzhľadom na stavebné a technicko-bezpečnostné zabezpečenie navrhovanej činnosti, ako aj jej prevádzkové podmienky v stave štandardnej prevádzky, možno konštatovať, že budú v maximálnej miere eliminované riziká vzniku prevádzkových nehôd, havárii, mimoriadnych udalostí s možnými nepriaznivými vplyvmi na zdravie človeka a okolité ŽP.

Určité riziko prevádzky OS predstavuje požiar, pri ktorom môže dochádzať k uvoľňovaniu škodlivých splodín ako CO, CO₂ (plasty) a tým k ohrozeniu zdravia predovšetkým obyvateľov OS. Toto riziko je eliminované v zmysle platných predpisov na úseku požiarnej ochrany.

Odstupové a bezpečnostné vzdialenosti

Odstupové vzdialenosti medzi jednotlivými stavbami vyhovujú požiadavkam platnej legislatívy.

Požiarnotechnické zariadenia

Pre plánované stavby RD, viladomy a BD sa zriadenie inštalácie EPS nepožaduje. Jednotlivé stavby RD a BD budú vybavené prenosnými hasiacimi prístrojmi, pričom presný typ PHP ako aj požadované množstvo budú určené až v rámci projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie pre každú jednotlivú stavbu samostatne.

10 ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA

Cieľom opatrení zahrnutých do kategórie technických je čo najväčšie zmiernenie, prípadne eliminácia negatívnych vplyvov výstavby a užívania obytnej zóny na jednotlivé zložky životného prostredia, prostredníctvom dostupných a technicky realizovateľných postupov. Väčšina navrhovaných opatrení má charakter rutinných postupov, ktoré sa uplatňujú pri spracovaní technického riešenia a budú zahrnuté do projektovej dokumentácie. Väčšina technických opatrení má charakter štandardných

postupov, ktoré vyplývajú z potrieb zosúladienia danej činnosti s platnou legislatívou a zahŕňajú postupy:

- na zníženie prašnosti,
- na ochranu obyvateľstva pred hlukom,
- na ochranu povrchových a podzemných vôd pred znečistením,
- na ochranu chránených území a objektov,
- na ochranu bioty,
- na zabezpečenie začlenenia stavby do krajiny prostredníctvom vegetačných úprav,
- na ochranu archeologických pamiatok,
- na správne nakladanie s odpadmi.

Pre jednotlivé zložky životného prostredia sa navrhujú tieto opatrenia:

Ochrana ovzdušia a klímy

- nákladnú dopravu je potrebné v maximálne možnej miere odkloniť od obytných zón na Pivovarskej ulici a Hollého ulice. Za dlhšie trvajúceho bezzrážkového obdobia je potrebné vykonávať postrekovanie nielen prístupovej cesty.
- zhotoviteľ nebude na stavenisku páliť žiadne druhy stavebného odpadu alebo iné materiály,
- dodávateľ stavby musí zabezpečiť dôslednú údržbu prístupových komunikácií, staveniska, stavebného dvora i depónií najmä dôsledným zametáním, v prípade sucha kropením a odstraňovaním blata z plôch,
- používanie nákladných vozidiel a stavebnej techniky v nízkoemisných triedach (EURO V - VI). Vozidla musia byť v dobrom technickom stave.
- apoň čiastočne kompenzovať predpokladané zvýšenie teploty v priestore HBV výsadbou hlavne stromovej a kríkovej vegetácie v obytnej zóne a vytvoriť alebo ponechať aj širšie nezastavané plochy s vegetáciou. V obytných zónach doporučujeme využívať predovšetkým listnaté autochtónne druhy, nemali by sa vysádzať nízke a trpasličie kultivary s malou plochou koruny a vytvárať okrasné vegetačné plochy so štrkom, ktoré síce spĺňajú estetickú funkciu, ale nie klimatickú a biotopovú. Plochy vegetácie čo najviac priblížiť prírodnému prostrediu.

Opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov hluku

Počas výstavby

- hlučné stavebné práce (príprava staveniska - bagrovanie, nakladanie, ťažká doprava; budovanie násypov – sypanie materiálov, rozhrňanie, zhutňovanie a pod.) vykonávať v pracovných dňoch od 7:00 – 20:00,
- organizačne zabezpečiť stavbu tak, aby sa realizovala len počas pracovných dní a dôsledne sa dodržiavali dni pracovného pokoja,
- počas víkendu sa hlučné stavebné práce môžu vykonávať len v sobotu v čase od 8:00 – 13:00,
- v prípade potreby aplikovať dočasné mobilné protihlukové steny v oblasti medzi staveniskom a obytňou zónou na Pivovarskej a Hollého ulici, ktoré budú hlukovou záťažou stavby najviac postihnuté.
- v ďalšom stupni projektovej dokumentácie navrhnuť objekty v zmysle odporúčaní hlukovej štúdie na požiadavky pre zvukovú izoláciu obvodového plášťa, ktoré sú určené pre indexy nepriezvučnosti (vzduchovej),

Opatrenia na ochranu povrchových a podzemných vôd

- V priebehu výstavby je všeobecne dôležité dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými produktmi, pravidelne kontrolovať technický stav stavebných mechanizmov a zabezpečiť bezporuchovú prevádzku stavebných mechanizmov.
- Počas výstavby je dôležité preferovať a používať také technologické postupy, ktoré budú šetrné k vodám a zemné práce uskutočňovať v takom rozsahu, aby nedochádzalo k narušeniu vodného režimu
- zhotoviteľ zabezpečí, že odtok dažďovej vody zo staveniska nebude odplavovaný priamo do žiadneho vodného toku,
- zhotoviteľ zabezpečí, že všetky provizórne zariadenia staveniska budú situované min. 50 metrov od vodného toku,
- zhotoviteľ zabezpečí, aby sa do jestvujúcich tokov v blízkosti staveniska nedostala žiadna suť resp. materiál vyťažený počas stavebných prác. Zhotoviteľ zabezpečí, že žiadne chemikálie používané pri stavebných prácach ani voda znečistená vyplachovaním miešačky na betónovú zmes sa nebudú vylievať do vodných tokov,
- zhotoviteľ zabezpečí preventívne opatrenia na ochranu vôd - dostatočné množstvo sorbčných materiálov a náradia na likvidáciu prípadného úniku znečisťujúcich látok, vyškolenie zamestnancov stavby s požiadavkami na manipuláciu so znečisťujúcimi látkami
- sociálne zariadenia na stavenisku riešiť používaním chemických WC alebo prenosnými kontajnerovými bunkami so sociálnym zariadením s možnou akumuláciou splaškových vôd.
- doporučujeme vybudovanie parkovacích plôch so schopnosťou infiltrácie nekontaminovanej vody do podlažia pre zvýšenie retencie vody a ochladzovanie spätným výparom vôd (napr: vegetačné ekotvárnice....)
- doložiť hydrotechnický výpočet zameraný na stanovenie kapacity koryta toku a určenie záplavového územia pri prietoku Q_{100} . Následne umiestniť objekty mimo zistené záplavové územie, nad hladinu Q_{100} .

Opatrenia na ochranu bioty

Pri výstavbe bude potrebné zabezpečiť maximálnu ochranu okolitej vegetácie, minimalizovať nevyhnutný manipulačný priestor a zostávajúcu vzrastlú zeleň zabezpečiť pred poškodením, tiež nezasahovať do porastov mimo areálu výstavby.

V etape prípravy a výstavby budú opatrenia na ochranu bioty zamerané na:

- počas výstavby obmedziť výrub drevín na nevyhnutnú mieru a ostatné dreviny v blízkosti stavby chrániť pred možným mechanickým poškodením podľa normy STN 83 70 10 (Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie),
- nevyhnutný výrub nelesnej krovitej a stromovej zelene uskutočniť prednostne v mimohniezdnom a mimovegetačnom období,
- po ukončení stavebných prác vykonať nové vegetačné úpravy prednostne z domácich listnatých druhov drevín, v minimálnej miere využívať zakrpatené kultivary stromov s malou plochou koruny. Ideálne je vytvoriť viacvrstvový porast s krovinnou aj stromovou etážou,
- je potrebné odstrániť všetky invázne dreviny z lokality, zamedziť ich šíreniu, monitorovať a realizovať opatrenia vo vzťahu k šíreniu invázných druhov rastlín.
- náhradu za vyrúbané dreviny je potrebné riešiť v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov predovšetkým formou náhradnej výsadby, prípadne finančnej náhrady.

Opatrenia na ochranu krajiny, začlenenie technického diela do krajiny

K opatreniam na zlepšenie estetického účinku stavby a na začlenenie obytnej zóny do krajiny budú patriť vegetačné úpravy. Zároveň prispievajú k posilneniu nelesnej stromovej a krovitej vegetácie v urbanizovanej krajine. Výber druhovej skladby stromov a krov by sa mal orientovať na pôvodné typické druhy sledovaného územia, ktoré sú zároveň prispôsobené na miestnu klímu. Vegetačné úpravy musia byť zrealizované bezprostredne po ukončení stavebných prác s rešpektovaním vhodného agrotechnického termínu. Skorou výsadbou sa zamedzí nástup invázných druhov bylín a drevín.

Z hľadiska estetického vnímania stavby obyvateľstvom je potrebné navrhnuť vhodné architektonické riešenia jednotlivých objektov stavby. Ďalším krokom, ktorý napomôže pri začlenení nového prvku v krajine, je revitalizácia záujmového územia, ktorou sa vytvoria vhodné podmienky obnovenie biotickej zložky krajiny.

Opatrenia na ochranu archeologických pamiatok

Dodávateľ stavby je povinný dodržať povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a § 127 stavebného zákona, najmä z hľadiska prípadného odhalenia nálezov.

V rámci zemných prác bude potrebné zabezpečiť odhumusovanie záujmového územia stavby za prítomnosti archeológa - osoby s osobitnou odbornou spôsobilosťou na vykonanie archeologického výskumu, a to najmenej jeden mesiac pred plánovaným začiatkom realizácie stavby.

11 POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA, AK BY SA ČINNOSŤ NEREALIZOVALA (NULOVÝ VARIANT)

V prípade hodnotenia nulového stavu záujmovej lokality by lokalita zostala nevyužívaná, s ďalšou degradáciou lokality a postupnou deštrukciou objektov, ktorých stav už v súčasnosti nie je bezpečný. Mesto Martin preferuje revitalizáciu lokalitu a má evidentný záujem o výstavbu IBV a HBV na lokalite, keďže v územnom pláne klasifikovala lokalitu ako obytnú zónu. Okrem revitalizácie lokality, je dôležité zastaviť alebo aspoň zmierniť klesajúci počet obyvateľov v meste Martin. Lokalita má výhodu, že je v zázemí jestvujúcich obytných zón s vybudovanou infraštruktúrou, dobrým dopravným napojením bez potreby záberu tzv. zelených plôch.

12 POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTAMI

Platnou územno – plánovacou dokumentáciou pre dané územie je Územný plán sídelného útvaru Martin (ďalej len "ÚPN SÚ Martin"), ktorý bol schválený dňa 23.09.1999 uznesením Mestského zastupiteľstva v Martine č. 105. Jeho záväzné časti boli vyhlásené všeobecne záväzným nariadením (ďalej len "VZN") mesta Martin číslo 38 a jeho Zmeny a doplnky č.7 (ďalej len "ZaD"), ktoré boli schválené dňa 31.01.2019 uznesením Mestského zastupiteľstva v Martine č.1/19. Záväzné časti ZaD č.7 boli vyhlásené dodatkom k VZN č.38 v znení ZaD č.7.

V ZaD č.7 ÚPN SÚ Martin bola odsúhlasená zmena funkcie územia bývalého martinského pivovaru z plochy priemyslu na zmiešané obytné územie, so záväzným regulatívom, že "územie je potrebné riešiť v podrobnejšej mierke v stupni urbanistická štúdia" (ďalej len "UŠ"), tzn. v území koncepcne a podrobnejšie vyriešiť v území umiestnenie stavieb na bývanie, vrátane riešenia občianskej vybavenosti, dopravnej obslužnosti, technickej vybavenosti a plôch zelene, športu, rekreácie a oddychu.

Riešené územie Areál bývalého martinského pivovaru je podľa platného ÚPN SÚ Martin a jeho ZaD č.7 súčasťou urbanistických okrskov (ďalej len "UO") UO9 a UO11, v ktorých je zadefinované indexmi funkčnej špecifikácie ako:

UO 9-IA3 jestvujúce rodinné domy

UO 11-HIA zmiešané obytné územie

UO 11-HA1 navrhované bytové domy

UO 11-IA1 jestvujúce rodinné domy

13 ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Posudzovaná investičná akcia predstavuje výstavbu obytnej zóny vrátane celkovej infraštruktúry v lokalite bývalého pivovaru. Výstavbou OS dôjde k celkovej revitalizácii lokality, ktorá je v súčasnosti bez využitia a postupne chátra.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je činnosť zaradená do kapitoly 9 – Infraštruktúra, položky 16 Projekty rozvoja obcí

- a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách – v zastavanom území od 10000 m² podlahovej plochy
- b) statickej dopravy – od 100 do 500 stojísk

do časti B (zistovacie konanie).

Riešené územie sa nachádza v západnej časti mesta Martin v miestnej časti Stráne. jedná sa o lokalitu bývalého pivovaru, ktorý je vymedzený ulicami – zo severu Hollého ul., z východu Gorkého ul., z juhu Pivovarským potokom a ul. Hrdinov SNP a zo západu Pivovarskou ulicou. Samotnú lokalitu v súčasnosti tvoria opustené objekty pivovaru, ktoré sú určené na demoláciu. Bezprostredné okolie tvoria objekty hromadnej aj individuálnej bytovej výstavby, z južnej strany je to areál kasární.

V predchádzajúcich kapitolách boli popísané možné vplyvy počas výstavby a užívania obytnej zóny.

Za pozitívum realizácie činnosti v danom území považujeme fakt, že:

- obytná zóna je v súlade s rozvojovými zámermi mesta Martin,
- všetky inžinierske siete sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti areálu výstavby,
- poskytne nové možnosti bývania ako v IBV aj v HBV priamo v meste Martin s pozitívnym vplyvom na pokles počtu obyvateľov,
- dobrá dopravná dostupnosť územia, pretože je v polohe verejnej dopravy.
- blízkosť centra mesta s rozvinutou sieťou občianskej vybavenosti (služby, kultúra, školstvo, pracovné príležitosti...)

Za negatívum možno považovať:

- vplyvy počas etapy výstavby prostredníctvom hlukového zaťaženia a kvality ovzdušia, dočasné zníženie pohody bývania
- výrub drevín a krovín,
- potenciálne ohrozenie v prípade vybreženia Pivovarského potoka,
- mierne zvýšenie intenzity dopravy v území v čase rannej a popoludňajšej špičky.

Z pohľadu spracovateľa zámeru neboli identifikované výrazné a závažné problémy počas obdobia výstavby a užívania. Tak ako bolo uvedené v predchádzajúcich kapitolách, pri dodržiavaní platných zákonov, vyhlášok a noriem by nemalo dôjsť k výraznému ohrozeniu alebo znečisteniu okolitého životného prostredia a zdravia obyvateľov.

Odporúčame ukončiť proces posudzovania vplyvov v etape zisťovacieho konania a súčasne odporúčame vydať rozhodnutie s návrhom opatrení uvedenými v kapitole IV.10.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

1 TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Navrhovateľ v spolupráci so spracovateľom zámeru požiadal OU odbor starostlivosti o životné prostredie v Martine listom zo dňa 06.12.2021 o upustenie od požiadavky variantného riešenia na stavbu: „IBV Pivovar“. OU odbor starostlivosti o životné prostredie v Martine rozhodnutím č. OU-MT-OSZP-2022/002339-No zo dňa 13.01.2022 súhlasil s upustením od variantného riešenia posudzovanej činnosti. Vzhľadom k tomu investor predkladá zámer v zmysle zákona 24/2006 Z.z. s názvom: „IBV Pivovar“ v jednom variante, okrem variantu posudzovanej obytnej zóny je popísaný aj nulový variant.

Žiadosť investora o upustenie od variantného riešenia bola odôvodnená skutočnosťou, že lokalita, kde je navrhovaná posudzovaná obytná zóna a je plne v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou mesta Martin. Navrhovaná obytná zóna nezasahuje do žiadneho prvku národnej a európskej sústavy ochrany prírody, je v kontakte s biokoridorom lokálneho významu Pivovarského potoka. , v území platí 1. st. ochrany. V predmetnom území sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky chránené v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Územie je súčasťou areálu bývalého pivovaru v mestskej časti Podháj - Stráne. Predmetné územie tvoria pozemky v súkromnom vlastníctve. Pri návrhu sa vychádzalo z koncepcie zástavby v okolitom, dotykovom území, vzhľadom na to, že predmetné územie funkčne aj prevádzkovo nadväzuje na existujúcu obytnú zástavbu v mestskej časti Podháj - Stráne.

2 VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Zámer je so súhlasom OU OSZP Martin spracovaný v jednom variante. Hlavným argumentom jednovariantného riešenia je súlad s UPD mesta Martin, napojenie na existujúcu bytovú zástavbu obce s využitím existujúcich inžinierskych sietí. V neposlednom rade aj vlastníci pozemkov v danom území majú záujem o ich zhodnotenie formou výstavby rodinných aj bytových domov. Ide o žiadúcu revitalizáciu lokality, nakoľko táto po ukončení prevádzky pivovaru postupne chátra a stáva sa terčom vandalizmu a nelegálnych skládok rôzneho odpadu.

Porovnanie navrhovanej činnosti s nulovým variantom.

Nulový variant predstavuje stav, kedy by sa predmetná činnosť v danej lokalite nerealizovala. Pri tomto stave by bola lokalita naďalej nevyužívaná s tendenciou postupného rozpadu a samovoľnej deštrukcie jestvujúcich objektov. Táto situácia by však neostala ako trvalá, vzhľadom na platnosť územného plánu mesta Martin, ktorý túto lokalitu určuje na prestavbu.

Z hľadiska vplyvov na životné prostredie sú hlavnými vplyvmi:

- vplyvy počas etapy demolácie jestvujúcich objektov a výstavby nových objektov v oblasti hlukového zaťaženia a kvality ovzdušia pre najbližšiu jestvujúcu zástavbu,
- zvýšenie intenzity dopravy v území, sústredenej do rannej a popoludňajšej špičky,
- výrub väčšej časti drevín a krovín,
- riziko povodňových stavov na Pivovarskom potoku po prítlačných dažďoch

Argumenty pre využitie územia pre výstavbu rodinných domov a bytových objektov:

- nadväznosť na existujúcu obytnú zónu v časti Podháj - Stráne,

- blízkosť a dobré pripojenie na existujúcu infraštruktúru
- ponuka rôznych foriem bývania v atraktívnej lokalite v blízkosti centra mesta Martin
- jednoznačná kultivácia lokality v porovnaní so súčasným stavom

3 VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Vzhľadom na fakt, že platný územný plán mesta Martin danú lokalitu vyhodnotil ako vhodnú pre ďalší rozvoj bývania v meste Martin (rodinné a bytové domy) navrhovateľ pristúpil k zhodnoteniu plánovanej stavby: „IBV Pivovar“ v zmysle zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Z pohľadu spracovateľa zámeru neboli identifikované výrazné a závažné problémy počas obdobia výstavby a užívania v prípade akceptácie a dodržania navrhovaných opatrení uvedených v kapitole IV.10.

4 ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Hlavným argumentom pre doporučenie stavby „IBV Pivovar“ je:

- ✓ Súlad s ÚPN mesta Martin
- ✓ Využitie existujúcej infraštruktúry
- ✓ Revitalizácia chátrajúceho areálu bývalého pivovaru a kultivácia lokality
- ✓ Ponuka bývania v atraktívnej lokalite v dostupnosti k centru mesta Martin

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1 ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

Textové prílohy:

1. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia
2. Hluková štúdia
3. Rozptylová štúdia
4. Svetlotechnický posudok
5. Dendrologický prieskum

Grafické prílohy: uvedené v kap. VI.

1. Celková situácia stavby
2. Vizualizácie

Výkresová dokumentácia bola spracovaná na základe podkladov od navrhovateľa a projektanta (DZ Architekti, Cukrová 14, 811 08 Bratislava).

2 ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

- Atlas krajiny, 2002, MŽP SR Bratislava a SAŽP Banská Bystrica.
- Atlas slovenských miest. Mapa Slovakia Bratislava s.r.o. r. 2001.
- Bilancia zásob výhradných ložísk Slovenskej republiky k 1. januáru 1997, GEOFOND Bratislava, 1997.
- Bilancie pohybu obyvateľstva v SR podľa obcí. ŠÚ SR Bratislava, r. 2014.
- Encyklopédia Slovenska. SAV Bratislava 1979.
- Futták, J. et. al., 1966: Fytografické členenie Slovenska I. Veda, Vydavateľstvo SAV, Bratislava.
- Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike 2019, SHMU, 2020,
- Maheľ M., et.al., 1967: Regionálna geológia Slovenska.
- Matula, M. - Hrašna, M., 1975: Inžinierskogeologické mapovanie a rajonizácia, VÚ-II-8-7/10, Geologický ústav PFUK Bratislava.
- Mazúr E., Lukniš M., 1980: Základné geomorfologické členenie SR, SAV Bratislava.
- Michalko, J.(ed.) et al. 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská republika. Veda, Bratislava, 162 pp.
- Sčítanie ľudu, domov a bytov rok 2001. OO ŠÚ Bratislava r. 2001.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011. ŠÚ SR Bratislava, r. 2012.
- Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike 2019, SHMU, 2020,
- ÚPN mesta Martin
- Zdravotnícke ročenky SR r. 2012. UZIŠ, Bratislava.

 www.statistics.sk, www.infostat.sk, www.air.sk, www.upsvar.sk, www.obce.info, www.martin.sk, podnemapy.sk, enviroportal.sk, apl.geology.sk, webgis.biomonitoring.sk, mapy.seznam.sk, maps.sopsr.sk, zbgis.skgeodesy.sk, geology.sk, shmu.sk, portal.vupop.sk, old.sazp.sk, slovensko.sk, gis.nlcsk.org, sdb.sk, minzp.sk, odpady-portal.sk, pamiatky.sk

3 ZOZNAM VYŽIADANÝCH VYJADRENÍ A STANOVÍSK

Počas spracovania zámeru neboli vyžiadané žiadne stanoviská, resp. vyjadrenia dotknutých orgánov. Spracovateľ zámeru navrhovanú činnosť konzultoval s navrhovateľom.

4 DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY ZÁMERU A POSUDZOVANÍ JEHO PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV

V rámci prípravy investície spracovateľ zámeru konzultoval s investorom a projektantom. Pri hodnotení nulového stavu sme čerpali z dostupných podkladov a z podkladov získaných z oficiálnych webových stránok, z odbornej literatúry a legislatívnych predpisov. Spracovateľ vykonal podrobnú obhliadku územia, fotodokumentáciu miesta a okolia plánovanej stavby, zmapoval biotopy, ktoré budú zabrané výstavbou

Technické podklady boli prevzaté zo zastavovacej štúdie a rozpracovanej dokumentácie pre územné rozhodnutie (*DZ Architekti, Cukrová 14, 811 08 Bratislava*).

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

V Žiline, 17.01. 2022

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1 SPRACOVATELIA ZÁMERU

ENVICONSLT, spol. s r.o.

Obežná 7, 010 08 Žilina

Tel: 041 – 7632 461

e-mail: ec@enviconsult.sk

web: www.enviconsult.sk

Koordinátori úlohy:

Mgr. Peter Hujo

Riešiteľský kolektív:

RNDr. Ivan Pirman

Mgr. Peter Kurjak, PhD.

Ing. Milan Hodas

Ing. Peter Palko, PhD – VibroAkustika, s.r.o. Žilina

Ing. Zsolt Straňák

2 POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Mgr. Peter Hujo

Ing. Jozef Kubinec, Ing. Milan Duhár

ENVICONSLT spol. s r.o. - konateľ
za spracovateľov zámeru

zástupca navrhovateľa